

LUNDS
UNIVERSITET

Sociologiska institutionen

NYCKELFAKTORER OCH ARBETSSÄTT FÖR INTEGRATION PÅ HERRGÅRDEN

En kvalitativ studie av NAI

Författare: Baris Isik
Uppsats SOC 446, 41-80 p
Höstterminen 2005
Handledare: Anita Dahlgren
baris.isik@globalnet.net

ABSTRACT

Författare: Baris Isik

Titel: En kvalitativ studie av Nyckelfaktorer och Arbetsätt för Integration på Herrgården

Handledare: Anita Dahlgren

Uppsats SOC 446, 41-80 p

Sociologiska Institutionen, Hötsterminen 2005

Problem/Bakgrund:

Uppsatsen presenterar och problematiserar tre integrationsprojekt på Herrgården i Rosengård. Den frågeställning som växte fram lyder:
Hur ska man effektivisera integrationsprojekt för att kunna uppnå bättre och snabbare resultat?

Syfte:

Uppsatsens primära syfte är att visa på viktiga nyckelfaktorer och arbetsätt som spelar stor roll vid integration. Vilka faktorer ska man tänka på, och hur ska man kommunicera ut projektet, vilka kanaler ska man använda.

Kortfattad beskrivning:

I uppsatsen försöker jag skapa förståelse för vad som är viktigt att tänka på vid konstruktion och tillämpning av integrationsprojekt, samt hur man kan anpassa integrationsprojekt till befolkningen. För att uppnå detta bör man ta vara på erfarenheter och kunskaper som befolkningen i fråga besitter.

Uppsatsen är av kvalitativ karaktär. Jag använde mig utav öppna och semistrukturerade intervjuer. Det empiriska materialet är projektansvariga och ungdomar.

Slutsatser/Resultat:

Integration är något som är situations beroende. Befolkningen som ska integreras kan variera emellan varandra. Har vi två olika människor, så kan vi inte försöka se dem som likadana eller homogena. Vi kan heller inte tilldela samt kräva likadana rättigheter och skyldigheter. Vad vi kan göra däremot är att ta vara på vissa nyckelfaktorer och arbetsätt för att anpassa och tillämpa ett integrationsprojekt för att så snabbt som möjligt integrera människor.

Nyckelord:

Integration, segregation, eldsjäl, delaktighet, medansvar, idrott, socialt faktum, tillit, solidaritet, medvetande, normer, värderingar, civila och byråkratiska sektorn, kunskap, projektrötthet.

Innehållsförteckning

INLEDNING	2
1. PROBLEMFÖRMULERING/BAKGRUND	4
1.1 SYFTE.....	4
1.2 FRÅGESTÄLLNING	5
1.3 AVGRÄNSNINGAR.....	5
2. BAKGRUND.....	6
2.1 EMPIRINS FÖRHÅLLANDE TILL TEORIN	6
2.2 TIDIGARE FORSKNING.....	6
• ”Rosengård och den svarta poesin”.....	6
• ”Det sociala spelet om Romano Platso”.....	6
• ”Integration, en samtidsspeglning”	7
• ”Trångt i Herrgårdsmiljön”	7
3. TEORI, BEGREPP OCH ARBETSSÄTT	9
3.1 TEORI	9
3.1:1 Durkheims Sociala Faktum	9
3.1:2 Mekanisk- Organisk Solidaritet	9
3.2 BEGREPPSDEFINITION.....	12
3.2:1 Idrottsliga aktivitetens funktion.....	12
3.2:2 Eldsjälarnas funktion.....	12
3.3 ARBETSSÄTT BASERAT PÅ FORSKNINGSTRADITION	13
3.3:1 Partecipatorisk forskning	13
4. METOD	16
4.1 METOD OCH TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	16
4.2 NÅGRA REFLEKTIONER KRING FORSKARROLLEN	16
4.3 VAL AV METOD	17
4.3:1 Metod val för de tre ledarna	17
4.3:2 Metodval för barnen.....	18
4.4 URVAL	18
4.4:1 Urvalet killar	19
4.4:2 Urvalet tjejer.....	19
4.5:1 INTERVJUSVARENS NOGGRANNHET	20
4.5:2 Intervjuerna	20
4.6 ETISKA ÖVERVÄGANDEN.....	21
4.7 ANALYSARBETE	21

5. PRESENTATION OCH KARTLÄGGNING AV TRE ORGANISATIONER.....	22
• Dallas Boxning.....	22
• MABI – Malmö Anadolu Boll- & Idrottsförening.....	24
• Fritidsverksamhet.....	26
6. ANALYS.....	27
6.1 DE BOENDES MEDVERKAN.....	27
6.2 DELAKTIGHETENS ASPEKTER	27
• Mikro nivå.....	27
• Makro nivå	28
6.3 KUNSKAPENS ROLL	29
6.3:1 Att se grupper som homogena och dess konsekvenser	32
6.4 ELDSJÄLARNA, VÄRT ATT TÄNKA PÅ.	34
6.5 IDROTTENS BETYDELSE FÖR SOCIALISATIONEN	37
7. SLUTKOMMENTAR.....	39
8. SAMMANFATTNING	40
KÄLLFÖRTECKNING	42
BÖCKER.....	42
INTERNET	43
AVHANDLINGAR, UPPSATSER OCH RAPPORTER.....	43
BILAGA 1	45
BILAGA 2	46
BILAGA 3	47
BILAGA 4	48

INLEDNING

Rosengård är en stadsdel som alltmer blir ett ämne som diskuteras både av medier och politiker. Medierna, främst kvällspressen, har ofta vinklat sina berättelser. Ibland har de gjort det för att lyfta fram verkliga problem och ibland för att gynna sin försäljning. Politikerna har ofta haft svårt att sätta sig in i dagens problematik och integrationssträvan har t.o.m. lett till segregation på Rosengård. De har av välvilja och humanitära skäl låtit människor immigrera, men man har hittills inte kunnat integrera dem. Myndigheterna har varit lite för självsäker när de har påbörjat olika integrationsprojekt. Rosengård har blivit känt för sin arbetslöshet, kriminalitet av olika slag samt för sitt underbarn Zlatan Ibrahimovic. Problemen i Rosengård kan definieras som ”sociala” problem. Olika etniska grupper som immigrerat har karakteristiska beteenden eller handlingar som de tillämpar för att de själva ska må bra i sin vardag. Dessa kan vara allt ifrån att de köper en parabolantenn för att kunna titta på sina nationella TV-kanaler, till att de söker sig till samma etniska grupper för att lättare kunna kommunicera. Individerna försöker identifiera sig med och strävar efter att tillhöra en grupp som oftast är av samma nationalitet som de själva. De mår bra av att kunna identifiera sig med sin grupp och livet känns då lättare för dem. Nu när de är en av gruppen så kommer de att glida mer och mer mot segregation. Gruppen de tillhör kommer att fungera som deras referensgrupp, men denna referensgrupp förmedlar inte det svenska samhällets normer och värderingar. Det som sker kan påminna om den judiska sekten Chassiderna som lever mitt i New York. Med andra ord så skapar de sin egen världsbild i det moderna samhället. De bor fysiskt i Sverige men psykiskt bor de fortfarande i sitt hemland¹. Barnen blir delvis integrerade i skolan, men ifall de inte blir de kommer det att leva i samma loop som föräldrarna. Men om barnen börjar bli integrerade i samhället så uppstår en annan problematik. När de börjar ta del av samhällets normer och värderingar så krockar dessa ibland med de normer och värderingar som förmedlas i hemmet utav föräldrarna. Detta är en anledning till att integrationen måste omfatta hela familjer för allas väl. En annan viktig faktor i integrationen är *jobben* eller *sysselsättningen*. Dessa kan uppfylla behovet av ett socialt nätverk i samhället och bör därför ses som ett steg i integrationen. Andreas Konstantinides (s), ordförande i stadsdelsfullmäktige i Rosengård, anser att Rosengård främst har problem med arbetslöshet, trångboddhet och en för stor koncentration av nyanlända. Han säger att bara i området Herrgården är arbetslösheten 80 procent². För att göra det lite mer sociologiskt så låt

¹ Solomin, N 2001 ”Ok, Amen”

² Artikel SVT-Debatt (Bilaga 2)

oss anta att 80 % arbetslöshet är det samma som fritid för 80 % av populationen på Herrgården. När jag ställde frågan ”Vad gör dessa 80 % för att sysselsätta sig”? till mig själv började jag tänka på skrämmande svar. I samma artikel framgår också att sedan 1999 har kommunen fått 440 miljoner kronor, med enda villkoret att pengarna ska främja integration och motverka segregering. Idag finns det tyvärr inte en enda kommunal fritidsgård i Herrgården. Då ställde jag mig frågan, vad gör barnen efter skolan för att sysselsätta sig? Svaren blev dessvärre inte positiva. Med utgångspunkten 440 miljoner kronor i huvudet började jag undersöka varför de olika integrationsprojekten inte hade fungerat. Min upptäckt var exakt det jag hade föreställt mig. Nämligen att de olika projekten var bra i sig, men man hade inte tagit hänsyn till *befolkningens bakgrund* och därigenom inte haft *kunskap* om deras *sociala förutsättningar*. Med andra ord vet myndigheterna inte hur dessa människor tycker och tänker samt varför de gör som de gör, vilket går att kartlägga genom att studera deras kultur, och därmed misslyckas i integrationsförsöken. Där fanns brist på kommunikation mellan **befolkningen**, **kommunen** och **projekten**. Projekten var bra i teorin, men var inte anpassade för befolkningen, som skulle integreras, och när de väl utfördes i praktiken så gav det alltså inga lyckade resultat. Myndigheterna hade hela tiden agerat ”godhjärtat” och litat på den immigrerade befolkningens godhet och logik. Min uppfattning är att projektledarna eller de som konstruerat projekten litade lite för mycket på sin egen kompetens. Jag kom också underfund med att det inte var deras godhet eller logik som var bristen. Om man har ett barn som är 10 år gammalt, så kan man inte låta barnet dra egna slutsatser som endast en vuxen person är kapabel till. Detsamma gäller en vuxen person, man kan inte alltid lita på en persons kompetens och låta honom eller henne dra egna slutsatser om de inte är kapabla till det. Anledningen till detta kan vara alltifrån bristande kunskap och erfarenhet, annorlunda levnadsvillkor och klasstillhörighet etc. Därför är det av stor vikt att integrationsprojekten anpassas till befolkningen.

Eftersom jag talar om integration vill jag klargöra vad jag menar med detta. Slår man upp ordet integration i ett uppslagsverk³ så betyder ordet ”förening till en helhet”, en annan betydelse är ”samordning”. Ser vi samhället som helheten, så kan man säga att befolkningen utgör den del som ska förenas. Invandrarna ska integreras till samhället, dvs. invandrarna ska förenas till helheten/samhället.

³ Svensk skolordlista 1992

1. Problemformulering/Bakgrund

När jag började med min uppsats var min första intention att beskriva integrationsmetoder. Då jag samlat på mig en del data kom jag att inse att de projekt eller metoder som tillämpats fram till idag var korrekta och bra. Vissa av projekten var till och med av den karaktären som jag hade tänkt mig att beskriva som alternativa lösningar. Då jag insåg detta kände jag att jag var tvungen till att ändra min inriktning och diskutera hur man kan göra integrationsprojekten mer effektiva.

Min problemformulering blev; **Hur ska man effektivisera integrationsprojekten för att kunna uppnå bättre och snabbare resultat?**

Anledningen till att detta blev min problemformulering är att när jag fick se de projekt som tillämpats tyckte jag inte att felet låg i projekten i sig, utan i istället i faktorer som bristande kommunikation mellan befolkningen och kommunen. Där fanns ett stort glapp i relationen mellan dessa två. Då blev jag lite konfunderad om hur de skulle kunna uppnå en förändring om där inte ens fanns någon relation mellan dem, segregationen blev alltmer uppenbar. Varför skulle dessa människor ha förtroende för kommunens olika projekt? Hur kan det finnas förtroende från befolkningens sida gentemot kommunen om det inte finns någon relation mellan dem? Mina tankar blev allt klarare när jag började utföra mina intervjuer.

1.1 Syfte

Jag kommer att försöka skapa förståelse för varför man ska anpassa integrationsmetoderna till befolkningen som ska integreras. För att kunna göra detta måste man först och främst försöka förstå den immigrerade gruppens eller befolkningens bakgrund. Detta är viktigt bl.a. av den anledningen att där finns flera olika bakgrunder hos de immigrerade. Genom att ta hänsyn till deras olika bakgrunder så kan man förstå deras normer och värderingar och jämföra med det svenska samhällets. Det viktiga är att man försöker förstå levnadsvillkoren som de kommer ifrån. Övergången från ett annat land till Sverige leder till att immigranternas normer och värderingar inte hinner anpassa sig, ofta på grund av den **snabba förändringen**.

Mitt egentliga syfte med uppsatsen är att ge en inblick i vad man ska tänka på och ta hänsyn till när man konstruerar och tillämpar integrationsprojekt. Dessa faktorer kommer i sin tur leda till att projekten blir bättre anpassade till befolkningen. Om så sker kommer också befolkningen att vara delaktiga i hela förändringsprocessen.

1.2 Frågeställning

Min frågeställning från början var; Hur skulle integrationsmetoder kunna se ut? Då jag började undersöka detta med hjälp av intervjuer kom jag fram till att de projekt som tills idag hade genomförts var mycket bra metoder. Paradoxerna var att de inte hade någon kontinuitet och att man inte hade tagit hänsyn till invandrarnas bakgrund. Då jag kom fram till detta insåg jag att min frågeställning måste ändras p.g.a. paradoxerna som jag hittade. Min uppgift blev att konstruera en fråga som skulle omfatta integrationens alla perspektiv. ***När man konstruerar integrationsprojekt, vad ska man ta hänsyn till? Hur ska man applicera dem på befolkningen?*** Så i första skedet blir uppgiften att försöka förstå dessa människor genom att ha en bakgrundsbild av deras levnadsstandard. Bara samtal med dessa människor ger en klarare bild av deras normer och värderingar. Detta är nödvändigt för att man ska kunna spela på samma plan. Med detta menar jag att när man har byggt upp en förståelse för deras livsåskådning, så kan man anpassa sin **kommunikation** och sitt **handlande** till dem. Problemet uppstår oftast när man erbjuder för mycket till dessa människor. Detta får en bakvänd effekt, man passiviserar dem med andra ord. När man gjort detta ett tag så låter man dem vara för sig själva, dvs. låter dem klara sig själv. Precis då kommer problemen, människor som lever segregerat försöker försörja sig på alternativa sätt på grund av att de inte får jobb. Detta kan påminna om att man beviljar dem socialbidrag i x antal år och sedan hastigt avbryter detta.

1.3 Avgränsningar

I uppsatsen kan det uppfattas som om jag berör integration generellt, men min undersökning är avgränsad till ett specifikt område i Rosengård, som heter Herrgården. Orsaken till detta är att när jag bestämde mig för att skriva om detta så var Abitare fastighetsutveckling AB min så kallade uppdragsgivare. Abitare äger ca 1000 lägenheter på Herrgården och behövde någon som var villig att utvärdera deras utförda integrationsprojekt. Då en annan student åtog sig detta uppdrag, så bestämde jag att ändå tillföra något genom att ha en annan inriktning på min undersökning. Min tanke är att man ska kunna använda mina förslag generellt, men uppsatsen är baserad på Herrgården. All data som samlats in är från Herrgården och kan därför vara lite begränsad med tanke på befolkningens nationaliteter skiljer sig från andra områden på Rosengård.

2. Bakgrund

2.1 Empirins förhållande till teorin

Mitt empiriska material i uppsatsen består utav intervjuer. Vad har det empiriska materialet tillfört min uppsats? Det har fungerat som en guide för mig personligen. Intervjuerna har upplyst mig om de sociala problem som existerar samt problem som kan uppstå under projektets förlopp och som jag menar hade kunnat förebyggas om man hade tagit hänsyn till befolkningens härkomst och agerat efter det. Detta kanske är en självklarhet för en sociolog eller beteendevetare, men det har inte varit lika självklart för de projektansvariga.

Urvalet av teorier har jag gjort utifrån det empiriska materialet för att kunna belysa problem och paradoxer som kan uppstå samt hur man kan förebygga dem och effektivisera integrationsprojekten. De teorierna jag använder är dels Durkheims Sociala Faktum samt teorin om mekanisk och organisk solidaritet. Efter detta kommer två avsnitt som jag benämner, "Idrottsliga aktiviteters funktion" respektive "Eldsjälarnas funktion" (se sid. 15-16). Med dessa vill jag skapa en förståelse för hur viktiga idrotts aktiviteter och eldsjälar kan vara och är för ett integrationsprojekt. Slutligen föreslår jag att man ska använda participatorisk kunskapsutveckling, en forskningsmetodik som syftar till att utveckla människors kunskap genom att tillämpa de strategiska metoder som finns inom denna forskningsmetodik.

2.2 Tidigare forskning

- "Rosengård och den svarta poesin"

Även om Rosengård ofta har figurerat i pressen de senaste 25-30 åren har det dock skrivits förvånansvärt få vetenskapliga arbeten om området. Etnologen Per-Markku Ristilampi har skrivit en akademisk avhandling som heter "Rosengård och den svarta poesin (1994)". Denna avhandling är en studie av "modern annorlundahet". Tyngdpunkten ligger i studiet av hur bilder av samhället skapas ur konflikter och hur dessa bilder i sin tur ger utslag i enskilda individers tolkning av verkligheten. I djupaste mening kan studien sägas handla om produktionen av mening och meningslöshet i samhället.

- "Det sociala spelet om Romano Platso"

Det sociala spelet om Romano Platso är en doktorsavhandling, som sociologen Margareta Popoola skrev 1998. Popoola skildrar invånarna i Romano Platso, deras inbördes förhållande

och deras relationer till omvärlden. Romano Platso ligger i Herrgården i Rosengård, som är Malmös invandrantätaste område. De tre husen som omger en gård har också kallats Zigenargården till följd av den höga andelen zigenare i de 150 lägenheterna. Popoola följde under tre års tid det sociala spel som uppstått mellan de zigeniska grupperna och de övriga etniska grupperna i de tre husen, bl.a. en växande arabisk kontingent. Genom intervjuer med de boende, med representanter för fastighetsägare, samt med kommunala tjänstemän från olika myndigheter, har hon kartlagt det sociala spelet om Romano Platso och frilagt de etniska grunderna för utveckling av sociala relationer.

Den sociala ordning som härskade i Romano Platso präglades omväxlande av solidaritet och konflikt, beroende på graden och arten av extern påverkan. Starkast och mest problematisk, var inflytandet från fastighetsägaren, bl.a. till följd av upprepade ägarbyten. Strävan efter integration från svenska myndigheter fick, enligt Popoola, inte sällan motsatt effekt, en social ordning baserad på etnisk segregation.

- ”Integration, en samtidsspeglning”

Denna bok ingår i Ajour – en serie kunskapsöversikter, som ges ut av Svenska kommunförbundets FoU-råd i syfte att göra forskningsresultat tillgängliga för kommunala verksamheter. I denna bok belyser Margareta Popoola (2002) integration som begrepp, samhällsideal och praktik. Hon drar även historiska paralleller till den stadsmiljö som växt fram vid förra sekelskiftet, dess idéer om hur ett samhälle är möjligt, hur solidaritet och gemenskap etableras. Hon lyfter fram integrationens inbyggda begränsningar, benar upp i outtalade maktförhållanden, och efterfrågar ett integrationsperspektiv som omfattar hela samhället.

- ”Trångt i Herrgårdsmiljön”

Popoola har skrivit en rapport om trångboddhet i Herrgården (1999). Detta är den mest relevanta studien för min del på grund av den behandlar just Herrgården. Hon konstaterade att 35 % av Herrgårdens befolkning är trångbodda. Popoola skrev sin rapport på uppdrag av socialbyrån och stadsdelsförvaltningen i Rosengård. De ville få en tydligare bild av hur verkligheten såg ut. Trångboddheten upplevdes som ett akut problem, men man visste inte hur många människor som faktiskt var berörda. Hon försöker kartlägga vilka problem som följer med trångboddheten. Trångboddhet är ett problem som inte syns menar hon. Även för besökande socialarbetare kan fenomenet döljas. Lägenheten som rymmer en stor familj med

många barn kan verka närmast kliniskt rent och omöblerad när man besöker den dagtid. Det får sin förklaring när det blir läggdags. Den tomma golvytan behövs nämligen för att ge plats för alla madrasser som ska läggas ut. Under en av mina intervjuer dyker hennes namn upp, intervju personen har medverkat i diskussionsgrupperna för Popoolas rapport p.g.a. av han anses vara en eldsjäl. Med tanke på detta är det en nödvändighet med fungerande fritidsverksamheter eller aktiviteter för barnens och ungdomarnas sysselsättning.

3. Teori, Begrepp och Arbetsätt

3.1 Teori

3.1:1 Durkheims Sociala Faktum

Durkheim definierar socialt faktum som sociala strukturer och kulturella normer och värderingar som ligger utanför individen. Med detta menar han att vårt sätt att handla, tänka och känna har den egendomliga egenskapen att de existerar utanför de individuella medvetandena. Sådana beteende- eller handlingstyper finns inte bara utanför individen, utan de har dessutom en tvingande kraft. De utövar påtryckning på individen antingen han/hon vill eller ej. Om jag försöker bryta mot rättsreglerna motarbetar de mig, de sätter stopp för mina handlingar. Om man går klädd på ett sätt som inte passar in i kollektivet, så blir straffet avståndstagande och att man kanske blir hånad. Med detta vill jag påstå att i vissa fall är tvånget inte så påträngande, men det finns där ändå!

Durkheim såg samhället som sammansatt av sociala fakta eller sociala strukturer, som hade ett flertal funktioner för samhället. Han uppmanade till att man skulle skilja på funktioner och de faktorer som orsakade deras existens. Han gör en analys över arbetsdelningen som han baserar på sin föreställning om två *idealsamhällen*. Dessa är de s.k. primitiva som karaktäriseras av *mekanisk solidaritet* och de moderna, som karaktäriseras av *organiskt solidaritet*⁴.

3.1:2 Mekanisk- Organisk Solidaritet

Mekanisk solidaritet karaktäriseras av att den har en icke differentierad social struktur, med liten eller ingen arbetsdelning. Samhället hålls ihop av att alla är likadana, gör liknande saker och har lika mycket ansvar. En annan viktig mekanism är att de repressiva lagarna dominerar samhället, dvs. undertryckande eller förtryckande lagar dominerar samhället. Den mekaniska solidariteten kan man hitta i s.k. primitiva samhällen. Dessa kan vara allt från en by till ett samhälle som domineras av t.ex. religion. Tendensen är att alla lever ett likadant liv med en inre logik. Paradoxen i den mekaniska solidariteten är att detta fungerar så länge befolkningen inte är allt för stor. När befolkningen med *åren* ökar i volym och interaktionen emellan dem ökar så blir det en kamp om tillvaron och om de begränsade resurserna. Då upplöses den mekaniska solidariteten och den övergår till något som kallas **organisk solidaritet**.

⁴ Durkheim, E 1978:21-28

Den **organiska solidariteten** karaktäriseras av ”kompletterandet”, dvs. ömsesidigt beroende. Hela befolkningen ingår i ett så kallat kontrakt eller avtal där varje individs funktion blir att komplettera andra. T ex. i arbetsdelningen på en arbetsplats eller när man gifter sig så ingår man ett kontrakt gällande arbetsdelningen på arbetsplatsen eller i hushållet etc. Samhället hålls ihop av att alla har olika uppgifter och ansvar, och därmed är beroende av de andra. De repressiva lagarna övergår till det vi känner till som dagens moderna rättssystem. Ordning upprättas genom lagar och ordningen upprättar balans mellan parterna som utgörs av befolkningen. Den organiska solidariteten ser vi i dagens moderna samhällen som vi kan namnge stadssamhälle⁵.

Denna teori är första steget till en förståelse av vad som händer när människor invandrar till Sverige. Genom att ta hänsyn till den immigrerade gruppens bakgrund så kan man skapa en förståelse för deras beteenden och handlingsmönster som existerar utanför individen. Man kan även få en förståelse för på vilken utbildnings- och intellektuella nivå deras värderingar och normer ligger genom att förstå deras ursprungssamhällets värde- och normsystem. Med deras bakgrund kan man fråga sig vilken solidaritet som präglar deras ursprungssamhälle. Varför är detta viktigt att veta? Kunskap om deras bakgrund kommer att öka förståelsen för om dessa individer är i ett anomiskt tillstånd, d.v.s. ”normlösa”. Utöver det så kommer man att kunna bygga en förståelse för deras handlingsmönster med utgångspunkt i deras referensramar och även för hur de relaterar till olika grupper som grannar, arbetskamrater, kommunen, staten etc. Hur de förhåller sig till regler och lagar förstår man bättre med hjälp av denna teori och även hur arbetsfördelningen ser ut i hemmet.

När man förfogar över denna kunskap så är det meningen att man ska påverka dessa bakgrunder så att den immigrerade gruppen ska kunna ta del av det svenska samhällets värde- och normsystem. Man ska alltså anpassa integrationsmetoder på så sätt att man försöker förändra individernas värde- och normsystem. Ju snabbare de tar del av de värden och normer som samhället representerar desto snabbare kommer de att känna sig som en del av samhället. Detta är första steget i integrationsprocessen.

– Övergången från **Mekanisk** till **Organisk** solidaritet visar att samhället skiftar till ett modernare skede. Denna modernisering ger individen större handlingsutrymme att förverkliga sig själv och självständigt styra sina livsvillkor. När man studerar ett samhälle som fungerar på grund av olikheter och ömsesidigt beroende så kan man konstatera att man har flera

⁵ Ritzer, G 2000:77ff (se också Durkheim, E 1964 ”The division of labor in society“)

alternativ att leva sitt liv på. Man har flera valmöjligheter, men det finns ändå begränsningar som det först nämnda, nämligen sociala fakta. Enklaste sättet att belysa modernisering med denna teori är att jämföra två olika samhällen, ett primitivt och ett modernt och sedan studera deras arbetsdelning och lagar etc. Jag kan dra en parallell från förr och nu och i förhållande till dagens samhälle med tyngdpunkt på skillnader mellan solidaritet i byar och storstäder. I dagens byar liknar solidariteten den som fanns i de primitiva samhällen, jag syftar då på gemenskapen. Utanför storstäder känner oftast alla varandra och därmed är det lättare att skapa social trygghet. Ödmjukheten men också den sociala kontrollen inför varandra är större och det finns starkare band mellan olika medmänniskor. I storstäder är individer individualiserade och oberoende, en egoism har växt fram och tanken ”sköt dig själv och skit i andra” är ett faktum. Interaktionen är inte längre lika viktig. Övergången från mekanisk- till organisk solidaritet måste ske långsamt så att individerna hinner anpassa sig, dvs. om övergången sker för snabbt så hamnar individen i ett så kallat **anomiskt** tillstånd. Durkheim menar att anomi leder till en ökad grad av avvikande beteenden av olika slag⁶. Det är detsamma som att vinna på lotteri, den ena dagen är man fattig och helt plötsligt nästa dag blir man miljonär! Detta gör att man inte hinner anpassa sig på grund av den snabba förändringen, man spelar på helt andra planer plötsligt och man känner inte igen och förstår inte de nya spelreglerna. Detta i sin tur leder till att man står där helt *normlös*.

I min analys kommer jag att klassificera Sverige som en organisk solidaritet, detta för att svenska samhällets funktioner passar in i den organiska solidaritetens kriterier. Det svenska samhället karaktäriseras av kompletterandet, hela befolkningen ingår i ett så kallat kontrakt eller avtal där varje individs funktion blir att komplettera andra. Samhället hålls ihop av att alla har olika uppgifter och ansvar, och därmed är beroende av de andra. Ordning upprätthålls genom lagar och ordningen bidrar till balans mellan parterna.

Herrgårdens befolkning lever mer efter en mekanisk solidaritet. Just av den anledningen att majoritetens hemländer; (Irak, Libanon, Jugoslavien, Bosnien och Afghanistan)⁷, domineras av repressiva lagar och att där finns en icke differentierad social struktur. Fastän människorna kommer från olika länder så kan man kategorisera dem som tillhörande mekanisk solidaritet eftersom alla lever ett likadant liv med en inre logik. *Paradoxen* med den mekaniska solidariteten är att den fungerar så länge befolkningen inte är alltför stor. Det är denna paradox som blir påtaglig när dessa individer invandrar till Sverige. Invandringen kan ses som en snabb övergång från mekanisk till organisk solidaritet.

⁶ Brante, T & Eva, F 1982:12

⁷ Områdesfakta Herrgården 2004

Jag hade kunnat gå in ännu djupare i detta med hjälp av t.ex. Bourdieus begrepp habitus. Men jag valde att begränsa mig till Durkheims anomiteori av den anledningen att problemet med den immigrerade befolkningen är just värderingar och normsystem. Det är dessa som motarbetar integrationen enligt min uppfattning.

3.2 Begreppsdefinition

3.2:1 Idrottsliga aktiviteters funktion

Idrotten är påverkad av det omgivande samhällets normer. Även Elias och Dunning belyser detta och menar att *spelreglernas* uppkomst är påverkade av samhällets värderingar och normer⁸. Då idrotten lika mycket är en fysisk aktivitet och erfarenhet som det är en social aktivitet och erfarenhet, påverkas individerna som deltar av idrottens sociala kontext. Den socialisation som sker inom idrotten sker genom sociala relationer och förhållanden. Idrotten är inte bara relationer mellan spelarna i samma lag utan även relationer till tränare, vänner, familj, motståndare, publik, idrottsjournalister och sportchefer⁹. För att skapa en djupare förståelse kan man jämföra tävlingsidrott med krig. Det är en kamp mellan två parter där målet är att vinna över den andra. Skillnaden är att i krig kan man strunta i reglerna och fortsätta kämpa vidare. För att idrotten ska fungera måste alla dess medlemmar acceptera och tillämpa de regler som är överenskomna. Idrotten tillåter inte regelbrott. Inom fotboll kan man t ex. bli sanktionerad med ett gult eller rött kort. Inom kampsporter blir man sanktionerad genom att bli diskvalificerad etc. Vad som händer i interaktionen inom idrottsliga aktiviteter kan förstås som att individen tvingas till att ta hänsyn till andra medlemmar samt de explicita reglerna. På så vis lär man sig att acceptera och anpassa sig efter de värden och normer som finns inom denna disciplin. Precis som i ett samhälle.

3.2:2 Eldsjälarnas funktion

Ordet *Eldsjäl* har innebörder som drivande kraft, entusiast, engagerad deltagare, pådrivare etc. Tore Brännberg (1987) förklarar att det gemensamma för alla dessa associationer är den positiva värdeladdningen¹⁰. Max Weber beskriver *karisma* som en egenskap hos ledare som får omgivningen att tro att han eller hon besitter exceptionell kunskap och vishet och en förmåga som går utöver vad gemene man har tillgång till. Det är just p.g.a. av denna

⁸ Elias, N & Dunning, E 1986:126ff

⁹ Coakley J. 1998:105

¹⁰ Brännberg, T (1987) i Sahlin, I (red) "Projektets Paradoxer" 1996:147

övertygelse som den karismatiska eldsjälens visioner och val kommer att uppfattas som sanna och riktiga. Karisma är alltså en grund för en ledares legitimitet¹¹.

Eldsjalarna kan också få en bakvänd effekt, samtidigt som eldsjälarna är nödvändiga för projektet så kan de också bli bromsande faktorer för projektets utveckling. Sådana paradoxer kan till och med bidra till att projektet läggs ned.

Den viktigaste och mest relevanta paradoxen i mitt fall är utbrändhet hos eldsjälarna. Christina Maslach förklarar att utbränning hänger samman med och orsakas av den sociala interaktionen, hon påstår att i riskzonen för utbränning befinner sig de som på ett eller annat sätt "arbetar med människor"¹². Hon menar att, eftersom det riktas motstridiga förväntningar mot en, eftersom man befinner sig i en rollkonflikt, samt att allmänt oklara arbetsuppgifter liksom oenigheter och misshälligheter på arbetsplatsen, kan leda till utbränning eller utgöra komponenter i utbränning¹³. Utöver dessa komponenter så finns det ett reellt faktum som är den utlösande faktorn av utbränning, *frånvaron av positiv feedback*, menar Maslach. Johan Asplund gör en korrigerande av hennes påstående och han menar att "*Vad som bör betonas är inte frånvaron av positiv feedback utan snarare frånvaron av feedback överhuvudtaget*"¹⁴. Han menar att bara för man är arg och missnöjd behöver man inte vara utbränd, däremot om ens närvaro inte uppmärksammas av andra så blir man avhumaniserad och detta i sin tur kan leda till utbränning. Detta är viktigt att ta hänsyn till eftersom eldsjälarna kan fungera som en bromsande faktor för projektets utveckling. Eftersom eldsjälarna allmänt är socialt exponerade och att det förekommer en massa oenigheter och rollkonflikter så finns det stor risk för att de drabbas av utbränning.

3.3 Arbetssätt baserat på forskningstradition

3.3:1 Participatorisk forskning

Participatorisk forskning är mer känd under sin engelska beteckning, "participatory research". Den handlar om vanliga människors deltagande i forskningsprocessen. Participatorisk forskning innebär att en grupp människor på en arbetsplats, i en organisation eller i det lokala samhället själva genomför forskningsprojekt företrädesvis tillsammans med forskare. Detta innebär att forskarens roll som den absoluta experten på kunskapsflödet upphör. Forskningen betraktas inte enbart som ett medel att generera kunskap utan även som

¹¹ Ibid s.152

¹² Asplund, J 1987:140

¹³ Ibid s.144

¹⁴ Ibid s.149

ett verktyg ”för bildning av medvetande samt för mobilisering för handling”¹⁵. Participatorisk forskning förstärker gemenskapen i ett kollektiv eftersom den tar vara på allas kunskap och erfarenheter samtidigt som den gör alla deltagare aktiva så erbjuder den en känsla av delaktighet. Detta är en viktig faktor som jag kommer att ta upp i min analys, dvs. hur brist på gemenskapen leder till brist på tillit från befolkningen gentemot kommun och stat.

Inom den participatoriska forskningen finns olika inriktningar, men jag kommer att avgränsa mig till den s.k. ”pragmatiska” och nyttoorienterade grenen. Den initiala grundtanken bakom forskningsmetoden var att individer som har anledning att förändras skall vara engagerade i forskningsprojektet redan i det inledande skedet. Sker detta kommer de att känna större motivation och ta ett större ansvar för förändringsarbetet. ”De kommer också att öka sin personliga kompetens – något som är betydelsefullt i samband med förändringar”¹⁶. Whyte delar in den pragmatiska delen av participatory research i två orienteringar: **Participatory research** och **Participatory Action research**.

Whyte är en pionjär inom detta forskningsområde och menar att PR, (participatory research) är en metod där experter/forskaren inbjuder en eller flera personer inom organisationen att delta och agera mer aktivt än enbart som en traditionell informant. I PAR (participatory action research) lägger Whyte till ytterligare en aspekt nämligen *handlingsmomentet*¹⁷. Det innebär att deltagarna spelar en aktiv roll under hela projektets gång, dvs. forskaren arbetar tillsammans med medlemmar inom organisationen från den inledande planläggningen till analysarbetet. Enligt Whyte möjliggör PAR att ”vanliga människor t ex i en organisation har möjlighet att delta i olika faser i ett forskningsprojekt” där de blir viktiga länkar ”i kontrollen och tolkningen av fakta samt bedömningen av konstruktiviteten i olika förslag till förändringar”¹⁸. Enligt Starrin utvecklas den participatoriska forskningen ständigt och utvecklar därmed även principer som kan fungera som praktiska och begreppsmässiga hjälpmedel. Det bör dock påpekas att ”det inte existerar någon absolut modell för en participatorisk forskning/kunskapsutveckling”¹⁹. Det är viktigt att genomförandet av metoden anpassas till den rådande situationen. Det finns dock några grundläggande föreskrifter som har formulerats:

¹⁵ Holmer, J & Starrin, B 2002:120

¹⁶ Ibid s.122

¹⁷ Ibid s.124 se också Whyte, W. F., Greenwood, D. J & Lazes, P. Participatory Action Research – Through Practice to Science in Social Research. I Whyte, W. F. (ed.) 1991 “Participatory Action Research.”

¹⁸ Ibid s.125

¹⁹ Ibid s.128

1. Forskning skall bedrivas på ett sätt som gör att människor kan delta i hela forskningsprocessen från formulerandet av frågeställningar till analys och diskussioner om hur resultaten skall användas.
2. Forskning skall ha som syfte att föra med sig direkta och positiva effekter för de organisationer, grupper och individer som involveras.
3. Forskning är en process av systematiskt skapande av kunskap, som kan men inte nödvändigtvis måste innefatta professionellt utbildade forskare.
4. Kunskap är någonting som fördjupas och berikas samt görs mer socialt när det skapas kollektivt – tillsammans med människor i grupp.
5. Forskning innefattar en kombination av olika tillvägagångssätt (inklusive såväl kvantitativa som kvalitativa metoder) avsedda att underlätta kollektivt skapande av kunskap.
6. Forskning och skapandet av kunskap är ofta aspekter av samma intellektuella process – när den är inriktad mot handling²⁰.

Inom partipatorisk forskning anser man att den anställda (insider) inom organisationen och teoretikern (outsider/forskaren) innehar kompletterande former utav expertis som behöver koordineras i en s.k. ”co-learning role”. Nyckeln är dialog och inte instruktioner. Forskaren har en generell teoretisk kunskap samt kunskap om hur man organiserar förändringsarbete, medan den anställda har konkret kunskap om deras egen arbetsplats, specifikt hur saker förhåller sig på arbetsplatsen. Problemet är att kunna synkronisera den individuella kunskapen till en lokal teori och påverka relationer. Inom partipatorisk forskning är det nödvändigt att insiders och outsiders samarbetar för att kunna utveckla en teori om situationen. Framsteg mäts i hur väl den lokala teorin inom partipatorisk forskning grundar sig i den primära dialogen mellan insiders och outsiders²¹.

Utifrån den pragmatiska inriktningen har jag konstruerat en bild (bilaga 3) och bifogar ett arbetssätt (bilaga 4) som baserar sig på ett samhällsarbete kombinerat med aktionsforskning som tillämpades i Kroksbäck på 80-talet. Både bilden och arbetssättet är i stora drag en tankemodell för hur ett samhällsarbete kan se ut. Jag kommer inte att diskutera bilden och arbetssättet här då detta är mycket situationsberoende och kräver expertkunskaper inom sociologi för att kunna tolkas och tillämpas i ett samhällsprojekt.

²⁰ Ibid s.128

²¹ Elden, M (1983) i Järnegren, A & Roos, H-E artikelsamling Soc 9 2005:22ff

4. METOD

4.1 Metod och Tillvägagångssätt

Jag har använt mig av kvalitativ metod i denna undersökning. Uppsatsens kronologiska ordning grundar sig i det empiriska materialet. Det allra första jag gjorde var, intervjuer med de tre kontaktpersoner som jag fick via Abitare fastighet AB. Dessa tre vuxna ledare (alla män) har arbetat med Abitares integrationsprojekt i Herrgården. De är samtidigt eldsjälar på Rosengård, två utav dem är mycket kända av befolkningen. Nästa steg var att intervjua barn. Eftersom jag själv är från Rosengård så hade jag en förutfattad bild av vilka problem som kan ha funnits samt vilka teorier som skulle kunna användas i uppsatsen. Så med andra ord förde jag anteckningar under intervjuerna gällande teorier som jag skulle granska. Så gick alltså urvalet av teorier till. Mina anteckningar fungerade som en form av bekräftelse på mina förutfattade bilder gällande teorival.

4.2 Några reflektioner kring forskarrollen

Då jag började min undersökning hade jag en del förförståelse kring Rosengård och de sociala problem som finns där. Jag har själv bott i Rosengård i drygt 9 år och har en del umgängeskräts därifrån än idag. Via min kampsport har jag också kommit i kontakt med kriminella ungdomar från Rosengård som har hamnat på ”rätt väg” eller ”rätt spår” om man nu kan kalla det så. Jag har själv upplevt hur kampsport kan förändra en. En annan viktig aspekt är min familj, jag är andra generations invandrare med rötter från Turkiet med islamisk tro. Av olika anledningar som liknande kultur, tradition, religion och de ovan nämnda faktorer, har jag haft förförståelse kring ämnet jag behandlar. Jag har upplevt att min förförståelse har underlättat mitt uppsatsarbete, eftersom jag tyckte att jag ganska väl kände igen och förstod den problematik jag valt att behandla då mina föräldrar lever segregat i svenska samhället. Jag tyckte att jag kunde samtala med intervjupersonerna på samma våglängd. Min förförståelse har gett mig en närhet till ämnet som har varit en nödvändighet för att förstå den sociale aktören och hans definition av situationen.

Men samtidigt har jag upplevt att min förförståelse har belastat mig med svårigheter. Jag tror att jag varit belastad av att inte ha tillräcklig distans till mitt ämne. Detta kan ha haft olika negativa konsekvenser. Jag kan ha tagit vissa saker för givet. Detta kan leda till en brist på

intellektuell nyfikenhet på den verklighet man studerar. Denna nyfikenhet är kanske en nödvändighet för ny kunskap, eller åtminstone för att förmedla ny kunskap.

En lärdom jag fått under uppsatsarbetet är begreppsbestämningen av Popoolas begrepp trångboddhet (se sid. 6-7). Hon konstaterade att 35 % av Herrgården befolkningen var trångbodda. Definitionen av trångbodd för en som hela sitt liv levt i villor och stora lägenheter, var inte den samma för en som levt i mindre hus med inget varmvatten eller inomhustolett. Heller inte för en som levt i koncentrationsläger. Då jag utforskade lite kring detta kom jag underfund med att även min definition av trångboddhet inte var densamma som befolkningen på Herrgården fastän jag också bor i Rosengård. Min lärdom var att begreppsbestämningen av trångboddhet var närmare anknuten till ens levnads standard, kultur och referensramar.

4.3 Val av metod

4.3:1 Metod val för de tre ledarna

När jag utförde mina intervjuer med männen så hade jag inte några frågor förberedda. Jag bad helt enkelt männen tala fritt ifrån sina erfarenheter gällande projekten och problematiken dem. Efterhand styrde jag in dem på teman som jag tyckte var viktiga att reflektera över. Karaktären är mer av en öppen intervju. Den öppna intervjuformen ger möjlighet att föra en dialog med intervjupersonen och fördjupa svaren som ges²². Denna söker en individs upplevelse av ett fenomenets kvaliteter och betydelse²³. Den har en mer utforskande funktion. Denna intervjuform gav mig friheten att låta respondenterna berätta om sina erfarenheter av de olika projekten som hade tillämpats då jag hade liten kunskap om dessa. Detta gav mig en inblick i hur de olika projekten hade sett ut, hur de hade genomförts och vad som var hinder och möjligheter. Intervjupersonernas *erfarenheter* står i centrum inom denna metodologi. Respondentens erfarenheter är dessvärre inte tillgängliga förrän en *tillit* och *öppenhet* är etablerad. Gubrium & Holstein (1997) förespråkar att lösningen på detta är att man bygger upp sin relation till respondenten som om man vore en vän eller granne. Dessa är ett par aspekter av emotionalismen som jag har tagit vara på. Emotionalismen förespråkar *öppna intervjuer*. Denna intervjuteknik anses ge respondenten möjlighet dels att uttrycka sina känslor och erfarenheter på sitt eget sätt, och dels att lyfta fram ämnen som är viktiga för just

²² May, T 2001

²³ Rosengren, K E & Arvidsson, P 2002:140

honom eller henne. Risken med denna metod är att respondenten, om han eller hon får prata alltför fritt, beskriver saker som inte är direkt relevanta för den aktuella undersökningen²⁴. Det är viktigt att påpeka att de resultat som framkommer här naturligtvis inte är något som är representativt för en hel befolkning. Utan detta är endast ett smakprov på hur det kan vara och är i den situation jag har valt att undersöka.

4.3:2 Metodval för barnen

I barnens fall valde att göra semistrukturerade intervjuer. Den semistrukturerade intervjuformen ger också intervjuaren möjlighet att föra en dialog med intervjupersonen och fördjupa svaren som ges. Jag använde denna metod för att den gav mig möjlighet att jämföra intervjupersonernas erfarenheter. ”Den här typen av intervjuer gör det möjligt för de tillfrågade att besvara frågorna i egna termer... samtidigt som denna intervjuform är mer strukturerad än fokuserade intervjuer för att kunna skapa jämförbarhet”²⁵. Anledningen till att jag ser det som en semistrukturerad är att jag hade en intervjuguide (se bilaga 1). Den bestod av olika teman eller såkallad ämnesområden som jag skulle konversera om. Den semistrukturerade intervjun är även fördelaktig om man vill fokusera sig på ett speciellt tema. Detta innebär att jag inte följde intervjuguiden helt och hållet under intervjuerna, den fungerade mer som en checklista. Denna intervjuform gav mig friheten att ställa frågorna i den följd det föreföll vara lämpligt. Detta gjorde det också möjligt att formulera om och utveckla frågorna när jag ansåg det passande att följa upp intervjupersonernas berättelser²⁶. Detta var en nödvändighet då jag märkte att vissa frågor upplevdes som för privata för barnen. Då uppstod en passivitet hos dem, så jag väntade in rätt tillfälle och konstruerade om frågorna så att det skulle upplevas som en naturlig del i samtalet.

4.4 Urval

I mina intervjuer med representanterna för de tre verksamheterna valde jag samtliga kontaktpersoner. Jag ringde och bokade tid med dem för intervju. Jag bad dem också att förbereda dokumentmaterial åt mig som jag kunde ha nytta av ifall de hade något. I mitt urval när det gäller barnen använde jag mig utav *snöbollsurval*. ”Den här metoden bygger på att

²⁴ Gubrium, J F & Holstein, J A 1997:64ff

²⁵ May, T 2001:151

²⁶ Kvale, S 1997

man får en första kontakt med en medlem av populationen, vilket sedan leder till att forskaren når andra medlemmar av populationen”²⁷.

4.4:1 Urvalet killar²⁸

Första dagen jag kom till fritidsverksamheten gjorde jag inga intervjuer. Anledningen till detta var att jag först ville etablera en kompisrelation med pojkarna just av den anledning som Gubrium & Holstein (1997) förespråkat. Jag kunde tydligt märka att barnen satte mig på prov. De försökte spela tuffa genom att inta en slags gangsterattityd. Detta är vanligt och brukar uppstå första gången man interagerar med barnen på Rosengård. Jag själv, med min bakgrund därifrån, kan garantera att detta absolut inte är något att frukta.

Jag märkte att min popularitet ökade drastiskt. Andra dagen jag kom dit bad jag en av killarna, som jag tyckte verkade vara en bra grabb att få intervjua honom. Kille 1, 11 år ställde upp på en intervju. Efter att ha intervjuat honom bad jag honom att hitta någon som ansågs vara en ”gangster” på fritidsgården²⁹. Jag måste påpeka, för att inte missförstås, att vissa ord kan låta lite överdrivna men språket på Rosengård är lite annorlunda än det akademiska. Han förklarade för mig vilka som var s.k. tuffingar inne på fritidsgården. Tredje dagen jag kom dit etablerade jag kontakt med ”gangsterpojken” (15 år), för att intervjua honom. Han ställde också upp.

4.4:2 Urvalet tjejer

De tjejer som fanns på fritidsgården var alltför unga för att intervjuas, så jag besökte Rosengårdsskolan för denna uppgift. När jag kom till skolan tog jag kontakt med en rastvakt. Jag förklarade mitt syfte och bad honom peka ut en tjej som han ansåg var en skötsam tjej. Han pekade diskret ut en tjej. Jag tog kontakt med henne omedelbart och förklarade mitt syfte och att jag ville intervjua henne. Tjej 1, 14 år, ställde upp. Efter intervjun med henne gick jag ut återigen till rasthallen och konverserade med rastvakten. Jag bad honom att ännu en gång att visa mig en tjej, denna gång en som ansågs vara tuff eller såkallad ”gangster”. Han småflinade och sa att han skulle hämta en åt mig. Han återvände med en tjej på 15 år. Hon ställde också upp på att intervjuas.

²⁷ May, T 2001:122

²⁸ Definitionen killar/tjejer har reflekterats över. Jag kunde ha använt mig av ord som pojkar, flickor, ungdomar etc. Med tanke på barnens/ungdomarnas ålder och det generella språket som används i Rosengård kändes det mest lämpligt med orden killar och tjejer.

²⁹ Detta är Milles privat finansierade fritidsverksamhet och är ingen kommunal fritidsgård.

Fastän urvalen skiljer sig något åt mellan pojkar och flickor anser jag ändå att det är snöbollsurvalet jag använt mig av. Då jag inte känner några barn på Rosengård var denna urvalsmetodik nödvändig för att kunna komma i kontakt med två s.k. skötsamma respektive två tuffa barn. Jag hade bestämt att jag var ute efter dessa två kategorier.

4.5:1 Intervjuszvarens noggrannhet

Inom *interaktionismen* anser man inte att de svar respondenterna ger måste betraktas som antingen reliabla eller felaktiga beskrivningar av verkligheten. Däremot kan man betrakta dem som *”en uppsättning idéer och riktlinjer för studiet av mänskligt liv såsom det faktiskt ser ut, där det levs och för dem som lever detta liv”*³⁰. Ur detta perspektiv tolkar man inte intervjupersonernas svar som allmängiltiga sanningar. De kan snarare betraktas som *”intressanta inblickar i de synsätt”* som de intervjuade personerna anser vara *”rätt”* respektive *”fel”*, i resonemanget kring sociala problemen samt kring integrationsprojekten och dess tillämpning.

4.5:2 Intervjuerna

Jag genomförde alltså totalt 7 intervjuer varav 3 var med vuxna män och 4 med ungdomar, 2 var med killar och 2 med tjejer. Alla intervjuer utfördes individuellt, intervjuerna med de vuxna Mille, Stefan och Dallas varade ungefär 70 minuter vardera. Intervjuerna med barnen tog ca 25 minuter vardera. Intervjuerna med de vuxna utfördes på deras arbetsplatser, inne på var sitt kontor. Intervjuerna med killarna utförde jag i ett rum på fritidsgården. Intervjuerna med tjejerna utförde jag på Rosengårdsskolan inne i en sal. Alla intervjuerna spelades in på minidisk och sedan transkriberades de för läsning. Detta underlättade för mig att lyssna och hänga med i samtalen utan att behöva föra anteckningar. På så vis kunde jag lättare konstruera och ställa nya frågor under samtalsgången. Under intervjuerna med barnen konstruerade jag frågorna utifrån en mall, detta var nödvändigt på grund av att de flesta frågor var jag tvungen att förklara för dem med tanke på brister i deras svenska språkbehandling. Jag själv är som sagt också från Rosengård, vilket underlättade för mig att kommunicera med denna grupp. Vad jag gjorde var att jag växlade över från akademisk svenska till lite mer *”street talk”*, med andra ord så anpassade jag min kommunikation till deras våglängd. Mitt syfte var att göra mig förstådd, vilket jag också lyckades med. Alla som ställde upp var mycket generösa och erbjöd sig att hjälpa mig. Jag gjorde uppföljningar av mina intervjuer med Mille. Det var på hans

³⁰ Hughes, J A. & Månsson, S-A 1995:59

fritidsgård som jag kom i kontakt med killarna som jag intervjuade. Första dagen jag kom till Milles fritidsgård så ville jag etablera en relation med barnen därinne precis som Gubrium & Holstein förespråkade. Vi spelade lite spel och pratade med varandra. Jag började snabbt märka att min popularitet ökade. Nästa gång när jag kom dit så hade jag byggt upp en vänskapsrelation med de flesta barnen och passade på att utföra mina intervjuer då. Jag förmodar att vår relation bidrog till ännu större ärlighet och öppenhet hos barnen.

4.6 Etiska överväganden

Jag informerade barnen om mitt syfte med intervjuerna och att jag var den enda som skulle ha tillgång till dessa. Jag blev även tvungen till att förklara mitt syfte djupare för dem och att jag inte tänkte använda intervjuerna som artiklar i någon tidning, utan endast som analysmaterial för min undersökning. Då jag kunde märka att de var nervösa inför intervjun klargjorde jag för dem att vi skulle ha ett samtal för att få dem att slappna av. Jag talade också om att de inte var tvungna att besvara allting och att de var anonyma.

De tre vuxna männen hade en klar och tydlig vetskap om vad intervjuerna gällde. Två av dessa män är kända ansikten från media och den tredje är ny på sin arbetsplats. Jag märkte att anonymitet inte kunde uppnås på grund av att de är eldsjälar. Jag kände att det inte var möjligt och ej heller nödvändigt att anonymisera dem. De erbjöd all hjälp de kunde erbjuda så länge det kunde främja något positivt i Rosengård.

4.7 Analysarbete

Efter genomförandet av mina intervjuer läste jag igenom det utskrivna materialet flera gånger. Samtidigt som jag läste, markerade jag intressanta argument som enligt min uppfattning syftade på sociala problem som hade konstruerats av yttre faktorer. Jag använde mig av konstruktivistiskt perspektiv vilket innebär att "föreställningar om oss själva, andra, omgivningen och världen betraktas som sociala konstruktioner och att man sätter parentes omkring frågan om verklighetens objektiva existens och karaktär"³¹. Syftet med detta är alltså att förstå och förklara hur bilden av verkligheten konstrueras socialt, oftast brukar man också undersöka diskursens ursprung, utveckling och förutsättningar. Då jag läste intervjuerna valde jag att lägga stor vikt på intervjuerna med de tre vuxna männen. Dessa intervjuer gav mig en bild av de genomförda projekten och problemen med dem samt de sociala problem som finns på Herrgården. I barnens fall var mitt syfte att få kunskap om hur deras livsåskådning såg ut,

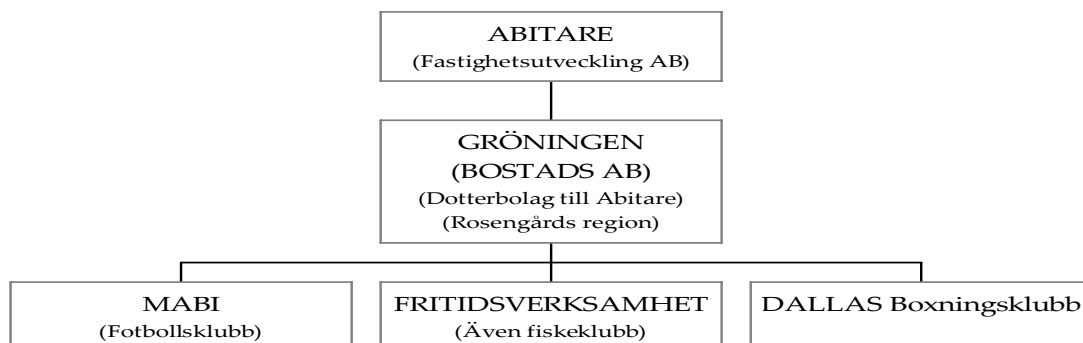
³¹ Sjöberg, K 2003:90

att ta del av deras liv med deras egna ögon. Jag ville se Herrgården ur som de ser den för att skapa en större förståelse för det sociala livet där.

5. Presentation och Kartläggning av tre organisationer

Uppsatsen har sitt ursprung hos fastighetsutvecklingsföretaget Abitare. När jag började min uppsats så var det meningen att jag skulle skriva om integrationsmetoder. Rätt så snabbt ändrades min riktning istället till att försöka skapa en förståelse för hur man ska ta vara på immigranternas bakgrund och agera strategiskt för att snabbast uppnå integration. Abitare delegerar projekten till verksamheterna som framgår i illustrationen nedan. Det var här min undersökning började. De tre ansvariga för verksamheterna besatt en otrolig mängd data gällande integration. De hade erfarenheter från både lyckade och misslyckade integrationsprojekt. Här kommer jag att kartlägga vad dessa tre verksamheter har sysslat med samt peka på vissa paradoxer, som projekten avslöjar.

Så här ser organisationen ut idag

- Dallas Boxning

Dallas boxningsklubb ligger på Rosengårds idrottshall. På denna arena utövas flera olika idrotter som t.ex. brottning, styrketräning mm. Men endast boxningen ingick i ett integrationsprojekt som sponsras privat av fastighetsutvecklingsföretaget Abitare. Projektet syftar till att rekrytera ungdomar som bor på Herrgården i Rosengård till Dallas boxningsklubb. Denna målgrupp är ungdomar mellan 9-15 år. Projektet går alltså ut på att barn mellan 9-15 ska kunna gå till Dallas boxning och träna gratis. Träningen består av 2 timmar. Tjejer deltar första timmen. Första timmen av träningen är en mer generell träning, andra timmen är avsedd för lite mer avancerade deltagare, sådana som brukar tävla.

För att komma i kontakt med dessa barn fick Dallas 1000 A4 blad med information som han delade ut i alla lägenheterna på Herrgården. Men responsen var extremt dålig. Folk hade missförstått de hela på grund av språksvårigheter.

” E du mellan 9 och 15 år så kan du komma och boxas gratis. Då trodde de att man skulle vara 8 eller 16 år gammal, och då förklarade jag att man ska vara 9 år minimum och 16 år maximum för att träna.... Och till slut gjorde jag så att, alla kan komma och träna...Så då kommer en del o tränar...men... de kommer och går...kommer och går.” (Dallas)

Jag tror att om man låter barnen bjuda dit sina kompisar så är möjligheten större att få dit flera ungdomar. Kompisens funktion kan liknas vid en eldsjåls funktion. Enligt Dallas är träningen socialiserande. Detta är enligt honom den viktigaste delen för barnet som han kallar för den sociala biten. Han menar att:

”.....de lär sig att umgås med andra barn, de lär sig att umgås med andra nationaliteter och här träffar de svenska ungdomar också, vilket i vanligt fall de inte gör.” (Dallas)

Efter träningen så stannar nästan alla kvar och umgås en liten stund innan de går och duschar. Det är meningen att barnen ska umgås efter träningen också. Dallas lägger stor vikt vid detta. Han menar på att de saknar social kompetens. Många av människorna på Herrgården saknar umgänge med svenskar. Här finns människor som nästan aldrig träffar svenskar i sitt liv. Via sporten så får de möjligheten att lära känna svenskar, men efter träningen så finns det ingen svensk. Med andra ord så får ungdomarna umgås 4 timmar per vecka med svenskar. Resterande tid blir de bara mer och mer segregerade, eftersom den dominerande exponeringen kommer till att forma individen. Den dominerande exponeringen ser jag som tiden med kompisar, familj etc. Det jag försöker säga är att människan är en social produkt. Vem en människa är och blir beror helt på de interaktionsprocesser han eller hon upplever³².

Dallas har blivit en mycket respekterad person av alla Rosengårdsbor. Att han varit i gång under 30 års tid som instruktör och att han har synts i medier som tv och tidningar har gjort honom till en känd person i hela Malmö. Publiciteten har resulterat i att nästan alla i Rosengård känner till honom och hyser extrem stor respekt för honom. Efter min intervju med honom gick vi en liten runda i Rosengård, varenda ungdom som passerade förbi oss kom fram till Dallas och skakade hans hand för att hälsa på honom. Jag blev förvånad över att han var så

³² se t.ex. Månsson, S-A 2002 ” Interaktionistiska perspektiv på studiet av sociala problem – processer, karriär och vändpunkter” i Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red) 2002 ”Perspektiv på sociala problem”

pass respekterad och tänkte att detta är något som jag kan skriva om. Denna respekt och relation till Dallas kändes som en bekräftelse på mina tankar om hur viktig en eldsjäl kunde vara. Dallas är en erkänd eldsjäl. Hans 30 åriga erfarenhet har byggt upp en stark legitimitet i Rosengård. Jag kommer att göra en djupare analys gällande eldsjälarna längre fram i uppsatsen.

Där råder stor respekt för varandra i lokalen. Respekten har sin grund i kampsporten skulle jag vilja konstatera. Kampsporter är extrema discipliner. Det jag menar med extrema discipliner är att det kan ses som ett ställe där man krigar. Förutsättningen för att det ska fungera är att alla regler följs, annars så fungerar det inte helt enkelt. Regelbrott skulle resultera i att man blev bestraffad på olika sätt av sin tränare och andra utövare. Exempel på bestraffning skulle kunna vara diskvalificering under en boxningsmatch eller avstängning från träning etc. Som sagt kan bestraffning av regelbrott se olika ut beroende på situationen. Eftersom jag själv håller på med kampsport så har jag också erfarenhet av detta och kan styrka det. Den socialisation som sker inom idrotten sker genom olika typer av sociala relationer och förhållanden. Idrotten är inte bara relationer mellan spelarna i samma lag utan även relationer med tränare, vänner, familj, motståndare, publik, idrottsjournalister och sportchefer³³.

- **MABI – Malmö Anadolu Boll- & Idrottsförening**

MABI grundades 1917 och består av 1400 medlemmar från ca 35 nationaliteter. Verksamheten sysselsätter 600 barn och ungdomar på Rosengård varje vecka. Den utgörs av ca 30 fotbollslag, 4 handbollslag och fortsätter att växa. Utöver idrotten driver föreningen även ett antal sociala utvecklingsprojekt, som syftar till att förbättra boendemiljön på Rosengård. Detta sker i samarbete med kommunen, stadsdelen, företag och andra föreningar i Malmö. De samhällsprojekt som idag är tillgängliga är!

- *MABI Match* är ett projekt som hjälper långtidsarbetslösa tillbaka in i arbetslivet. Hittills har de hjälpt 25 personer att bli självförsörjande, plus ett stort antal personer som kommit in på olika utbildningar. Resultatet överträffade deras målsättning med 200 % sägs det. Projektledare är Sylvia Morfiadakis.
- *Euro-FOOT* är ett EU-projekt som innebär samarbete och kulturutbyte med olika sociala utvecklingsprojekt i Belgien, Frankrike och Storbritannien.
- *Fotbollsakademin* är ett samarbetsprojekt med Rosengårdsskolan. Det består för närvarande av en klass i årskurs 7 med fotbollsträning på schemat. Målet är att även

³³ Coakley J. 1998:105

starta klasser i årskurs 8, 9 och gymnasieskolan, för att säkerställa elevernas fortsatta utbildning också attrahera elever från andra bostadsområden.

- *Rör dig frisk* är ett nystartat projekt som tillsammans med för- och grundskolan går ut på att förbättra folkhälsan genom att aktivera barn som annars spenderar för mycket tid framför TV och datorspel. Detta omfattar idag ca 500 ungdomar i 27 olika klasser.

Utöver dessa stora projekt så har MABI inlett nya satsningar som startade under hösten 2004:

- Fotboll för handikappade, i samarbete med Föreningen Idrott För Handikappade (FIFH)
- Tjejsatsning inom handbollssektionen
- Fotbollsgymnasium och idrottsledarutbildning

Dessa ovanstående projekt och satsningar sköter MABI själva med sina sponsorresurser, allt ifrån planering till utförande och utvärdering. Det som MABI gör med Gröningens sponsring är att de samlar 10 ungdomar per vecka som får gå runt och städa på fastigheternas gårdar som ägs utav Gröningen.

Eftersom MABI är i konstant interaktion med befolkningen på Rosengård har de kunnat bygga upp ett förtroende hos befolkningen som är enormt viktigt att ta hänsyn till. Detta förtroende har skapat ömsesidigt *tillit*. Med lite hjälp ifrån ett par sociologer skulle de kunna utträta en hel del i Rosengård. Vad som skiljer MABI åt från de andra två verksamheterna som jag studerat är att MABI är en organisation medan de två andra är enskilda personer. Jag kunde urskilja två kommunikativa sektorer i min intervju med Stefan, den civila och den byråkratiska. Jag klassificerar MABI som den civila sektorn och staten eller kommunen som den byråkratiska. Samtidigt som de civila kommunikativa sektorernas legitimitet och förtroende växer så minskar de byråkratiska sektorernas legitimitet och förtroende.

”De finns ju inte en polis här ute som egentligen har respekt ifrån ungdomarna, kommer han fram o säger till de när de står o klottrar någonstans så skiter de i vad han säger och kommer ju inte att sluta med de. Och om nu andra sidan, kommer någon av våra ledare härifrån och tar de i örat och säger, de här vill jag inte se en gång till, så kommer det att inte hända igen.” (Stefan)

Offentliga institutioner har betydligt fler förpliktelser att ta hänsyn till än de privata företagen. Det är legitimt för ett företag i privat regi att i första hand se till vad som gynnar den egna verksamheten³⁴. I detta fall verkar det som om det gynnar MABI både ekonomiskt, socialt och medialt att integrera människorna i Rosengård. Inom den offentliga sektorn har man

³⁴ Eriksen, E. O. 1998:130

däremot ett ansvar gentemot den politiska ledningen och det finns även ett krav på att de beslut som tas skall kunna följas upp och utvärderas samt överensstämma med rådande normer. Kan man med detta argument påstå att, ideella samt kommersiella verksamheter som är frikopplade från en massa byråkrati, har större potential att agera snabbt rent tidsmässigt och utföra ett större arbete jämfört med den offentliga sektorn.

- Fritidsverksamhet

Personen som sköter fritidsverksamheten som Gröningen sponsrar heter Mille. Även Mille, liksom Dallas, är mycket respekterad och känd på Rosengård. Det som Mille gör idag är att han driver fritidsverksamheten i Gröningens lokal. Här finns 3st bordtennisbord, 4st biljardbord, TV och lite spelkort. Där finns även separata rum för dem som vill läsa sina läxor. Under intervjun med Mille sa han att han brukar hjälpa barnen med deras matte- och svenska läxor. Mille är även medlem i svenska fiskeförbundet och brukar gå ut och fiska med ungdomarna, om de får någon fångst så lär han barnen hur man rensar och filear fisk och slutligen lagar de till en festlig måltid. Han anordnar också midsommarfester och lägerskolor. Allt han gör syftar till att socialisera barnen genom att sysselsätta dem!

”Tonåringarna e vilse, han ska röka, han ska visa sig tuff... alltihopa. Har du inte sysselsatt honom på rätt sätt spela, fotboll, basket eller något sånt liknande. Så att han tar bort de ena och ersätter det med detta som en sysselsättning så att han utvecklas.” (Mille)

Utöver detta jobbar Mille på Rosengårdsskolan som rastvakt. Som man själv kan räkna ut så har han fullt upp. Det är det som också han själv klagat över. Han säger att de enda felet är att det endast är han som är anställd, vilket begränsar hans möjligheter att agera.

6. ANALYS

6.1 De boendes medverkan

Ur ett sociologiskt perspektiv kan man konstatera att ”delaktighet” är ett måste inom ett förändringsarbete. Alla rapporter, undersökningar och analyser jag läst om Herrgården lägger stor vikt vid detta, ”delaktighet”. Då kan man fråga sig varför? Varför är delaktighet så viktigt? Innan jag försöker besvara detta vill jag förklara vad som delaktighet innebär samt vilken typ av delaktighet jag talar om.

Själva ordet delaktighet innebär att man deltar i något, att man medverkar så att säga. Den allra viktigaste aspekten av delaktighet är dock ”medansvar”, som är en synonym till ordet delaktighet. Att man delar ett gemensamt ansvar, kanske av olika grad, i den process som man är deltagare i.

Om vi går tillbaka till frågan, varför är delaktighet viktigt? Enligt ”Deltagarorienterad forsknings”³⁵ tradition, bidrar delaktighet till en förstärkt gemenskapskänsla i ett kollektiv. När man tar vara på alla kunskap och erfarenheter samt erbjuder aktivt deltagande, så byggs det upp någon slags relation mellan parterna. Kontinuitet av denna relation kommer att utveckla tillit mellan parterna, ”...allt har ju fungerat bra hittills, varför skulle det inte göra nu”. Om man ska **förenas till en helhet** dvs. ”integreras” i ett samhälle så är *tillit* viktigt.

6.2 Delaktighetens aspekter

- Mikro nivå

Vad bidrar delaktigheten med, vid ett samhälligt förändringsarbete? Först vill jag förklara detta ur ett individperspektiv och sedan ur ett organisationsperspektiv. I min intervju med Stefan förklarar han ett arbetsmarknadsprojekt som MABI hade bedrivit (MABI-Match, se sid. 23). Hur MABI-Match blir till verklighet från att vara en idé är intressant:

”Man kan ju säga att från början föddes de som idé när de var många arbetslösa föräldrar till våra medlemmar som va med o tittade på träningar o matcher o sånt där. Då var de någon som hade en restaurang och någon som hade en taxi firma o någon hade någonting annat...man började **förmedla** lite kontakter för att få jobb där då!

Och till slut så var det så mycket arbete med de här då så att man sa, nej nu drar vi igång ett projekt för, ett arbetsmarknadsprojekt för att hjälpa våra medlemmars föräldrar att få jobb”
(Stefan)

³⁵ Deltagarorienterad forskning = ett annat namn för Particimatorisk forskning : Källa, Holmer, J & Starrin, B

MABI-Match s funktion var den samma som arbetsförmedlingens, skillnaden mellan dessa är att MABI representerar den *civila* sektorn och arbetsförmedlingen den *byråkratiska* sektorn. MABI har vunnit befolkningens förtroende genom sin fortsatta relation till dem. De har kunnat visa att de bryr sig om folket genom att initiera projekt på egen hand fria från kommunen, samt genom att visa på de positiva resultat de erhållit från projekten. MABI har på egen hand mobiliserat människor för handling. Resultatet från MABI-Match enligt Stefan var spektakulärt:

”MABI-match har hjälpt 25 personer, och de e rätt så häftigt att se när hur de växer som individer och rättar på ryggen. Man ser hur styrkan kommer tillbaka o de e fantastiskt häftigt.” (Stefan)

Här kommer forskningens roll in. Den betraktas inte enbart som ett medel att generera *kunskap* utan även som ett verktyg ”för bildning och utveckling av medvetande samt för mobilisering för handling”³⁶. Individen med andra ord börjar bli duglig. En viktig lärdom från gamla integrationsprojekt för Stefan var invånarnas delaktighet.

”Jag tror att för att komma till rätta med de här så måste man ta vara på de krafter som invånarna själva på Rosengård utgör. De finns en massa bra fungerande verksamheter och initiativ som invånarna själva tar. O de e dem som behöver uppmuntras, de e där som man behöver skjuta till resurser för att då får man invånarna med sig, o får man inte dem så kommer man aldrig att lyckas.” (Stefan)

Något som är värt att tänka på är hur man ska få människor att bli delaktiga. Engagemanget varierar från människa till människa. Detta framgår också tydligt i intervjun.

”Så ett problem som vi har svårt o komma till rätta med är just föräldrar, och engagemanget ifrån föräldrar.” (Stefan)

Att vissa människor inte är engagerade i deltagandet eller överhuvudtaget inte vill delta, kan förklaras på olika sätt. En viktig anledning jag stött på i integrationsverkets rapportserie är att det generellt svaga deltagandet i Herrgården förklaras med *projekttrötthet*, oklara mål och att deltagandet inte är kopplat till inflytande och makt³⁷.

- Makro nivå

Individens bidrag genom sitt deltagande kan ses som en huvudfunktion. Tillsammans med forskaren blir individerna viktiga ”länkar i kontrollen och tolkningen av fakta samt

³⁶ Holmer, J & Starrin, B 2002:120

³⁷ Integrationsverket 2002:05, s.119

bedömningen av konstruktiviteten i olika förslag till förändringar”³⁸. Individernas deltagande kommer således leda till att projekten blir bättre anpassade för den grupp eller befolkning som varit delaktiga i kunskapsproduktionen.

6.3 Kunskapens roll

Inom deltagarorienterad forskning tror forskare att de som står inför ett socialt problem, besitter mycket av den information och analytiska kapacitet som är nödvändig för att lösa det. Denna forskningstradition är ett sätt att producera kunskap för förändringsarbete genom att ta vara på deltagarnas kunskaper och erfarenheter. Detta är också en anledning till varför deltagarorienterad forskning är viktigt. Vad mer talar kunskapen om för oss? Kunskapen om en grupp människor kommer att fungera som en guide för vårt beteende och handlingar gentemot gruppen. När vi kan förstå olika etniska gruppers beteenden och handlingar, kan vi anpassa vårt beteende och handlingar till dem. Den deltagarorienterade forskningen fångar som sagt upp dessa aspekter.

Om vi börjar i första steget, immigreringen. De fem största immigrantgrupperna i Herrgården kommer från Irak, Libanon, Jugoslavien, Bosnien och Afghanistan³⁹. Om vi studerar dessa länders sociala strukturer, vad talar dessa om för oss? Durkheim såg samhället som sammansatt av *sociala fakta* eller *sociala strukturer*, som hade ett flertal funktioner för samhället. Han definierar sociala fakta som sociala strukturer och kulturella **normer** och **värderingar** som ligger utanför individen. Med detta menar han att vårt sätt att handla, tänka och känna har den egendomliga egenskapen att de existerar utanför det individuella *medvetandet*⁴⁰. Genom att studera vilken social struktur immigranten kommer ifrån, kommer vi att skapa förståelse för hans sätt att handla, tänka och känna som existerar utanför hans individuella medvetande.

En annan viktig källa för kunskap vi kan ta till hjälp är att försöka kategorisera immigrantens ursprungssamhälle till den solidaritet som den passar bäst in i jämförelse med det svenska samhället, dvs. mekanisk eller organisk solidaritet. När vi väl har kunskap om vilka sociala fakta samt solidaritet som dominerar immigrantens hemland kan vi börja anpassa vår kommunikation och handlande till dem.

För att försöka klargöra vad jag menar konkretiserar jag detta med exempel. Durkheim gör en analys över arbetsdelningen som han baserar på sin föreställning om två idealsamhällen. Jag

³⁸ Holmer, J & Starrin, B 2002:125

³⁹ Områdesfakta Herrgården 2004

⁴⁰ Durkheim, E 1978:21

ska använda mig av denna analys för att klargöra vad jag menar. Jag väljer Libanon som exempel på grund av att den första killen som jag intervjuat kommer härifrån. Bara genom vår förförståelse vet vi en del om detta land, men för att vara kritisk så glömmet vi bort all förförståelse om detta land och försöker gräva efter kunskap istället. Ifall Libanon är sammansatt av sociala strukturer och kulturella normer och värderingar, så bör familjer som kommer från Libanon automatiskt reflektera dessa sociala fakta i sitt beteende och i sina handlingar. I min intervju med killen säger han något intressant som är värt att analyseras:

B- Hur många syskon är ni?

IP- Vi e fyra.

B- Fyra, och mamma o pappa va?

IP- Ja, sex...

B- Jobbar din mamma o pappa?

IP- E ja, min bror jobbar o min pappa jobbar! Min bror jobbar på praktik

Att jag inte får ett svar på om hans mamma jobbar eller inte, kan tolkas på olika sätt. Men för att tolka detta på ett korrekt sätt måste vi ta hänsyn till de sociala strukturer som de kommer ifrån. När vi jämför sociala strukturerna i Libanon med Sverige, kan vi konstatera att välfärdssystemet vi har i Sverige inte finns i Libanon. Libanon är i huvudsak muslimskt land, Sverige ett kristet. Av mina egna erfarenheter av turkisk bakgrund samt 9 års boende i Rosengård, kan jag konstatera att kvinnans roll i dessa miljöer ofta är att vara hemmafru. Männerna jobbar och försörjer familjen ekonomiskt och kvinna gör det praktiskt genom att ta hand om familjen, hushållet etc. Denna arbetsdelning är något jag stöter på hos människor som lever mer kollektivt. Tendensen här är att alla lever ett likadant liv med en *inre logik*. När jag tar hänsyn till den sociala struktur som finns i Libanon och att killen under intervjun väljer att inte ta upp mamman i svaret tolkar jag som att mamman är en hemmafru. Något annat jag finner intressant som talar om deras hemland är storleken på familjen. Familjerna är relativt stora i jämförelse med svenska familjer:

(Intervju kille 2, Från Irak)

B- Hur många syskon e ni?

IP- 11, men jag e nästan minsta.

(Intervju tjej 1, Från Afghanistan)

B- Får jag fråga hur många personer ni bor i er lägenhet?

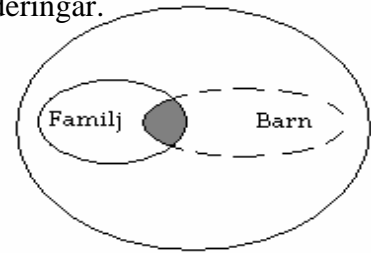
IP- 6 personer, pappan bor inte med oss...

Detta visar på vad jag menar med att leva efter ett kollektiv. Detta är ett naturligt fenomen som uppstår i länder som inte har en tillräckligt stark stat, som kan erbjuda stöd till sina medborgare. Vid ett sådant fall är ens egen närmiljö dvs. familjen eller släkten det enda och det starkaste stödet för att ta vara på och garantera sin överlevnad. I ett kollektiv med en inre logik är integrationen relativt stark. När barnen går i svensk skola så exponeras de för de

svenska normerna och värderingarna som finns i samhället. Att barnen börjar ta till sig svenska normer och värderingar kan leda till att barnen hamnar mitten emellan familjens/hemlandets och det svenska samhällets normer och värderingar.

Till höger har jag försökt illustrera hur detta kan se ut.

Den stora sfären är samhället, i samhället finns familjens och barnens sfär. Eftersom barnets sfär är streckad innebär detta att barnet tar till sig normer och värderingar från samhället,

barnet blir integrerat. Familjens sfär är sluten, vilket innebär att de lever segregerat, med andra ord tar de inte till sig så mycket från det svenska samhället. Jag vill absolut inte påstå att de bekämpar integration med avsikt. Det är precis som Durkheim förklarar, vårt sätt att handla, tänka och känna har den egendomliga egenskapen att det existerar utanför det individuella medvetandet. Hur fungerar detta fenomen? Om vi tittar på immigranternas Tv-tittande så kan vi se ett mönster. Det första de gör är att köpa en parabolantenn för att titta på sina nationella kanaler. Går man en runda i Rosengård, ser man att där finns nästan en parabolantenn på varje hushålls balkong. De köper parabolantenn medvetet för att underhålla sig med sina hemlands kanaler, men de bekämpar integrationen omedvetet.

En annan intressant kunskaps aspekt vi kan hämta ur de olika typerna av solidaritet är just om individen befinner sig i anomi. Då kan vi ännu en gång anpassa vår beteende och handling till den immigrerade gruppen så att de så snabbt som möjligt blir integrerade. En individ som är i anomi är alltså normlös, då har individen relativt lätt för att ta till sig avvikande beteenden av olika slag⁴¹. Detta är ett fenomen som kan uppstå hos en individ som är exempelvis fattig och vinner på lotteri, fattig den ena dagen men vaknar upp som miljonär nästa dag. Om vi tittar på de fem största nationaliteter som finns på Herrgården, varför emigrerar dessa människor? Ett par anledningar kan vara sökandet efter ett bättre eller lättare liv ur ett ekonomiskt perspektiv, flykt från krig eller politisk förföljelse eller invandring av anhöriga etc. I Herrgårdens fall är den främsta anledningen flykt från krig och politisk förföljelse. Detta konstaterar också Mille som har erfarenhet av detta:

”...Då tog de successivt mer och mer olika nationaliteter ifrån Bosnien, Jugoslavien, och nu tog de irakiskt folk. Vi har också Kosovo krisen, då togs albaner här....O då e de den blandning för folk som hade en nödsituation....//... Jag insåg på 90-talet, jag började själv 1995 på allvar, folk som kommer från olika länder har politiska problem eller krig så att säga, de behöver skydd, de behöver

⁴¹ Brante, T & Eva, F 1982:12

någon som kan deras språk och hjälper till! Och de e därför lokala hyresgästföreningen hade öppet hus så att säga.” (Mille)

Vad har alla dessa olika etniska grupper gemensamt, de kommer från kaotiska miljöer som krig eller förföljelse. Vad säger det oss att de immigrerar till Sverige? Invandringen kan ses som en snabb övergång från mekanisk- till organisk solidaritet. För att övergången från mekanisk till organisk solidaritet ska kännas naturligt så är kriteriet att befolkningen ökar i volym samt interaktionen emellan befolkningen ökar i en långsam process. Det är ju inte så att en befolkning fördubblas på en dag.

Så via denna kunskap vet vi att dessa människor lätt kan hamna i anomi. Detta behöver inte alls betyda att de tar till sig avvikande beteenden. Men risken att de gör det är hög om de inte blir integrerade.

6.3:1 Att se grupper som homogena och dess konsekvenser

Ett misstag som är lätt att begå är att se invandrarna som en homogen svag grupp med sociala problem. Eftersom alla invandrare inte har samma ursprung så kan man inte behandla alla på samma sätt. Man kan heller inte erbjuda alla samma rättigheter och kräva likadana skyldigheter. Detta har skett i Herrgården och i Rosengård i stort. Ännu en gång talar Milles erfarenheter om något intressant:

”Ja...du ser att de e segregation på gång istället för integration, varför uppstår segregation? Därför att myndigheterna blev tagna på sängen, de tog folk utan någon förberedelse för vad de ska göra...Ge de socialbidrag och passivisera de e inte någon lösning, och de e exakt de som har hänt. De lyssnade ju på socialen men gör ingenting. Mitt förslag var ju att med sociala pengar, var och en ska bidra till någon allmän tjänst. Tjänst till allmänheten tex. Städning, plocka, måla...finns duktiga snickare, jag har två stycken lokaler de kan utnyttja.

Istället ger de mat och pengar...inga skyldigheter utan bara rättigheter. De e samma med barnen, ungdomarna kan bara sina rättigheter, inga skyldigheter. Då ligger vi i en ond cirkel, o de e skyddade med poliser...” (Mille)

I Sverige passiviseras många arbetslösa eftersom de erbjuds bidrag istället för vägar till självförsörjande. ”Sverige har varit bra på att ta ifrån individen sitt eget initiativ och stämpla honom/henne som svag”⁴².

⁴² Cars, G & Martinson, L 2001:15

”När jag flydde från förföljelse i mitt hemland var jag stark. När jag tog mig över världen till Sverige var jag också stark. Men när jag kom till Sverige blev jag svag. Jag ansågs inte längre kunna ta hand om mig själv.” (Flykting i Zäll, F 2001:61)

”De vi kan göra idag, de e att vi ska försöka få ett vanligt jobb för föräldrarna. Jobb e svaret! När föräldrarna har jobb, har vunnit åter sin manliga stolthet, då kan vi börja prata om barnens stolthet.”
(Dallas)

Att kommunen tar på sig ansvaret att hjälpa socialbidragstagare till jobb innebär inte att kommunen är bäst på genomförandet⁴³. Svensk arbetsmarknadspolitik har sett invandrarna som ett kollektiv och agerat efter det, de har med andra ord stämplat dem som homogena grupper.

”Vi måste möta den enskilda människan för att individuellt avgöra vägen till självständighet. Vi har brutit med den arbetsmarknadspolitik som behandlar den arbetslöse som en del av ett kollektiv.”

(Rolf Adolfsson, Chef för näringslivsenheten, Eslöv)⁴⁴

Om de är individer, varför behandlas de som ett kollektiv?

Det är därför jag föreslår att man ska ta vara på de kunskaper och erfarenheter som befolkningen/kollektivet som står inför ett socialt problem besitter. Men alla invandrare känner inte likadant. Jag har erfarenheter av människor som känner sig bekväma med att inte behöva jobba och bli försörjda med socialbidrag eller A-kassa och eventuellt ha ett svartjobb vid sidan om detta. Inte alla människor jag stöter på som lever segregerat känner sig svaga som Göran Cars & Lina Martinson genom sitt citat påstår. Människor som kommer från kaotiska miljöer har helt andra **referensramar**. De kommer från fattigdom in till ett land som försörjer dem. Detta har fått segregrande konsekvenser. Upplevs anomi så är det lättare för dem att ägna sig åt avvikande beteenden av olika slag som i sin tur kommer att segregera dem ännu mer. Jag skulle vilja påstå att staten har bidragit till detta omedvetet. Staten har sträckt ut en *hjälpande hand, men de har tagit hela armen*. Myndighetens välmenande insatser har missbrukats, men varför kan man fråga sig? Svaret lär bli detsamma som jag inledde detta kapitel med. Man har sett invandrarna som homogena, svaga grupper med sociala problem. Vissa fall har varit så, vissa har inte och andra har utnyttjat situationen. I sina integrationsprojekt har myndigheterna inte tagit hänsyn till befolkningens sociala förutsättningar. Stefans erfarenheter är ett bra exempel på detta:

⁴³ Zäll, F 2001:15

⁴⁴ Ibid s.37

”Vad man hittills har gjort många gånger, de e ju satsningar som kommit ifrån många gånger välmenande instanser, externt ifrån Rosengård. Som säger att nu ska vi gå in i de här, nu ska vi ta i tu med de här och hjälpa de stackars invånarna i Rosengård. Och så drar man i gång något jåkla kultur center eller något sådant där och ska få folk att spela trummor eller hoppa omkring o spela teater. Vilket e en fantastisk grej i sig, men de förändrar ju inte de sociala förutsättningar här som skapar problemen från början. Och i fall de då inte funkar i långa loppet så kommer det förr eller senare att läggas ner, och sen så tittar invånarna som bor här på det här projektet och säger, ok, nu har de lagt ner 8 miljoner på det här projektet o de ledde inte till ett skit. Och sen så slutar de med de och vi står på ruta ett.” (Stefan)

Misslyckanden av olika projekt har dessvärre lett till *projektrötthet* som har resulterat i brist på tillit från invandrarnas sida gentemot staten. Detta har bidragit till segregation. En anledning till att invandrarna sätter upp parabol för att ta del av sina nationella TV-kanaler kan vara brister i språket. I alla mina intervjuer med eldsjälarna framgår detta också tydligt;

”- Men de som kommit direkt hit till Sverige och många utav de har problem med språket o så där idag...” (Stefan)

”- O de e brist på språk. För jag sitter i lokala hyresgästföreningen och jag besöker folk...” (Mille)

”- Svenska språket var bristfällig och de förstod inte vad jag menade.” (Dallas)

Vad mer talar detta om för oss? Eftersom de endast kan kommunicera med sina landsmän, kommer de att bilda egen närmiljö bestående av landsmän som talar samma språk. Detta innebär att de kommer att ske en etnisk segregation bland de segregerade. Precis som Popoola säger; ”Strävan efter integration från svenska myndigheter fick inte sällan motsatt effekt, en social ordning baserad på etnisk segregation”⁴⁵

6.4 Eldsjälarna, värt att tänka på.

Min problemformulering som löd, ”Hur ska man effektivisera integrationsprojekten för att kunna uppnå bättre och snabbare resultat?”. Jag trodde jag skulle kunna besvara med ett ord, eldsjälarna. Eldsjälarna skulle fungera som en länk mellan projektmakare och befolkning. Eldsjälarna skulle vara informationsbas åt projektmakaren, och tolkare samt översättare av projekten åt befolkningen. Ett fenomen jag upptäckte vid mina intervjuer med eldsjälarna komplicerade det för mig att besvara min problemformulering så enkelt. Eldsjälarna är nödvändiga i integrationsprojekt för genomförandet, de är länken mellan projekt och

⁴⁵ Popoola, M 1998

befolkning. Deras huvuduppgift är att engagera sin omgivning och få andra att arbeta i projektet för att uppnå projektets målsättning. Eftersom de konstant är i interaktion med människor så löper de emellertid stor risk för utbränning. Jag fick en känsla av att så var fallet med Mille. Han är en eldsjäl med stor karisma som vunnit legitimitet. Så vad har hänt kan man fråga sig?

I min intervju med honom kunde jag känna av hans ilska mot myndigheten, när han berättar om vad han gör i sin fritidsverksamhet;

”Jag har fiske, biljard, bordtennis som ungdomar uppskattar och glömmer bort gängbildning massa annat....O nu, avvecklar vi fritidsverksamheter på rosengård, de e beslutat att de avvecklas...FÖR DE E DYRT! Vet du vad som e DYRT? De e mycket dyrare att en av de fördärvar sig och kostar samhället 4 miljoner! Jag fattar ingenting ibland. Politikerna....jag vet inte om de e utbildade. En vanlig hemmafru kan inte vara politiker...hur går denna ekvationen ihop!” (Mille)

En annan faktor jag la märke till var just det som Johan Asplund benämner ”frånvaron av feedback”⁴⁶. Han menar att bara för man är arg och missnöjd behöver man inte vara utbränd, däremot om ens närvaro inte uppmärksammas av andra så blir man avhumaniserad och detta i sin tur kan leda till utbränning. Fastän jag kände av vreden från Milles sida gentemot myndigheterna, så vill jag inte påstå att Mille led av utbränning. Han såg inte ut och vara utbränd, fastän det fanns stor förargelse hos honom. Detta kom till uttryck under en intressant kommentar då jag frågade honom;

B- När de startade dessa olika verksamheter och projekt som du har talat om, rådfrågade de er om någonting?

IP- Nej....De litar på sin egen kunskap...

....Jag träffade Göran Persson en gång här på bensinmacken i Rosengård... Så tittade han på mig, jag på honom. Hej! Sa han, hej sa jag Göran! Hur e de med Drömmarnas hus⁴⁷ frågade han? E de bra där borta? Jo de e verkligen bra sa jag. Ja, jag ska komma på besök; sa Göran. Och jag sa; Göran, jag vill prata med dig faktiskt om en massa annat! ...Nej jag har ingen tid sa han, och jag fick ingen kontakt med honom... Men de finns massa grejer som de bör lyssna på, folk som har bott sedan 70-talet, jag e här sen 70-talet, bara på Rosengård. Så jag kan en del om utvecklingen här!

Jag tycker inte att jag har belägg nog för att klassa Mille som en utbränd eldsjäl. Fastän det på ett sätt kan kännas rätt att göra det vill jag vara konsekvent. Det är något som har hänt Mille, det kan jag definitivt påstå. Men vad det är var inte lätt att förstå. Efter att ha läst hans intervju

⁴⁶ Asplund, J 1987:149

⁴⁷ Drömmarnas hus är en kulturverksamhet som funnits sedan 1990, här arrangeras kulturella aktiviteter som musik, dans, poesi, teater samt konst/film/ord happening.

om och om igen så började allt falla på plats. Han kan sägas ha råkat ut för projekttrötthet, *oklara mål och att hans deltagandet inte var kopplat till inflytande och makt*. Mille hade varit delaktig i Popoolas undersökning om ”trångboddhet i Herrgården”, hans roll var att vara kunskapskälla i hennes diskussionsgrupper.

Ex. 1:

”...Och teori som vi själv har bidragit till i diskussionerna, hur vi ska ha i framtiden. Då efter tre böcker, arbetsbok ett, två och tre skulle man kunna sätta den i verklighet, men tyvärr blev de så att pengarna inte räcker till.” (Mille)

Ex. 2:

B- E de olika företag som startar dessa projekt?

IP- Nu e de regeringen som utvecklat de här GEFAS, för att dessa människor som var på A-kassa, skulle omskolas som egenföretagare eller hitta på någon annan sysselsättning...

B- Var de något för att uppmana de till att bli entreprenörer?

IP- Precis...Men eftersom den inte var givande, GEFAS, så avvecklades den också. Avvecklades ARBIS, ALU, GEFAS....Nu e vi tillbaka till nollan, varför en så stor satsning för ingen nytta, tycker jag själv!

(Intervju Mille)

Ex. 3:

”O nu, avvecklar vi fritidsverksamheter på rosengård, de e beslutat att de avvecklas...” (Mille)

Ex. 4:

”Vet du att de utbildas fritidsledare i Åkarp, högskolenivå i Åkarp...Fritidsledarutbildning...De fritidsverksamheter som finns avvecklas, samtidigt som de pågår en skolutbildning, av regeringen. Hur kan denna ekvation stämma?” (Mille)

Efter att staplat upp dessa fyra citat kan jag påstå att det jag kände av, inte var utbrändhet som jag antagit i början. Snarare att Mille drabbats av vad jag skulle kalla projekttrötthet. Det jag vill skapa förståelse för med detta kapitel är att man inte ska utgå ifrån att eldsjälarna besitter absolut kunskap. Om man inte tar hänsyn till eldsjälarnas arbetsuppgifter samt erbjuder feedback så kan eldsjälen ha en bromsande effekt på projekten. Det kan till och med leda till projektets nedläggning. Eftersom eldsjälarna är nödvändiga i projekten så bör man erbjuda dem exklusiv kunskap och utbildning om så krävs. Man bör tydligt göra klart för dem vilka som är deras arbetsuppgifter och vad som förväntas utav dem. Något annat värt att tänka på är motivet bakom engagemanget. I motivet bakom eldsjälens engagemang kan man ibland finna

egocentriska motiv bakom det som framstår som altruistiska handlingar⁴⁸. Brännberg menar att ”viljan att få en roll att betyda något, få uppmärksamhet och bli respekterad av omgivningen är inte sällan en lika stor drivkraft för en eldsjälens engagemang som det sociala projektets officiella mål”⁴⁹. Det viktigaste är dock att man har en kontinuerlig kommunikation med eldsjälarna under hela projektets gång för att kunna följa upp arbetet så att man kan förebygga de paradoxer som kan uppstå.

6.5 Idrottens betydelse för socialisationen

Idrott är utan tvekan en bra rehabiliterings och socialisations metod. Anledningen till detta är spelreglerna som är påverkade av samhällets värderingar och normer. Den socialisation som sker inom idrotten sker genom *sociala relationer* och *förhållanden*. Det spelar ingen roll om man utövar lagidrott eller individuell idrott, bägge två kommer att ha en stor socialiserande inverkan. Bägge idrottsmodellerna innehåller sociala relationer och förhållanden, fastän där finns tydliga skillnader. Jag själv håller på med kampsport och har skrivit en kvalitativ metoduppsats på B nivå i sociologi om just detta och kan styrka det⁵⁰. Eftersom där inte finns någon fritidsgård förutom Milles fritidsverksamhet i Herrgården, så är barnens sysselsättning en viktig fråga att tänka på. Abitares mål var också just detta, att sysselsätta barnen för att förebygga kriminalitet. Förutom skolan så har barnen ingen annan sysselsättning. Vad som har hänt är att de umgås med kompisar, bildar gäng och vissa brukar droger.

(Intervju kille 1)

B- Vad tycker du om dina vänner?

IP- Dem e jättebra! De e roligt att va med dem. De e starka, de hoppar på om något händer...

Ungdomarnas kamratskap i gäng har varit lockande. Genom att vara i ständig interaktion med sina kompisar, påverkas deras identitetsbildning till stor del av detta. De socioekonomiska problemen har också en stor inverkan. Att se sina äldre kompisar köra dyra bilar, gå runt i guldsmycken och dyra kläder har blivit barnens illusion om ett bra liv.

(Intervju kille 1)

B- Så XXX, du är 11 år nu, vad skulle du vilja göra om ca.5 år? Då e du 16 år gammal, slutet av gymnasiet! Vad vill du syssla med?

IP- Jag ska jobba först, sen ska jag gifta mig, sen ska jag fortsätta jobba...hela tiden så jag får mina pengar...Sen vill jag resa!

⁴⁸ Brännberg, T (1987) i Sahlin, I (red) ”Projektets Paradoxer” 1996:152-53

⁴⁹ Ibid s.152-53

⁵⁰ Isik, B. Lang, D. Jelesin, T. Löfstrand, M. Rosvall, A. (2004) ”En kvalitativ studie av en kampsportsmiljö”

Barnen blir till stor del influerade av sina vänner. Ifall där fanns fritidsgårdar så skulle det kunna uppstå förebilder som hade påverkat eller influerat barnen till strävan efter ett bättre liv. Men tyvärr har andra äldre kompisar, som anses vara coola, blivit förebilderna. Barnen har inga andra positiva referenser att kunna jämföra sig med, så vad som har hänt är att de försöker efterlikna ”de enda” förebilder som finns, nämligen kompisarna. Dallas nämner ett bra exempel;

”Barnen har inga föräldrar som e deras förebilder längre, de har sina kompisar. De e kompisen som lyckats sälja lite knark eller smugglat in sprit eller gjort någon stöt och har 80.000:- och går o köper en BMW, och har lite...Bling Bling! Så tänker de att, jag kan göra som han! O de e de som e bedrövtligt, jag var i rätten idag, jag såg tre stycken ungdomar som jag känner som skulle dömas.”
(Dallas)

Några andra exempel kom från intervjuerna med tjejerna där de förklarar varför vissa personer i deras umgänge och klass använder droger;

(Intervju tjej 1)

B- Varför tror du att de gör sånt?

T- De e för att de vill va med i ett gäng...Försöker vara coola..

”...vissa håller på och jag försöker snacka med dem...och vissa e så tröga att de inte fattar, de tycker bara att det är coolt. Jag sa en gång till en kompis, -du tycker det är coolt nu, vänta tills du dör...så ska du tycka att de e jävligt coolt.” (Intervju tjej 2)

Sorgligt nog börjar droger bli ett stort problem bland barnen, inte bara i Herrgården utan i hela Rosengård. Hur kan vi förstå denna utveckling? Jo, en kombination av två faktorer har lett till detta. Nämligen barnens negativa sociala relationer, dvs. deras kompisar och gäng samt andra omständigheter såsom frånvaron av trygghetskänsla, dålig ekonomi etc. Det är just detta idrott kan förebygga. Den erbjuder liknande sociala relationer och förhållande som finns i samhället. En av killarna under intervjun säger något som passar in i resonemanget;

(Intervju med kille 2)

B- De ser ut som om du också vill bli proffs brottare?

IP- Jaja...jag satsar på sånt. Du ser som de flesta röker här, gäng o sånt...jag håller inte på med sånt! Jag tränar o går i skolan...

B- Så hur e ditt umgänge då?

IP- Jag har bara tre kompisar som jag går med alltid. Annars tränar jag mycket!

Idrotten har varit denna killes räddning, anledningen till att han tränar mycket är för att sysselsätta sig. Idrott är en bra aktivitet för att integrera och socialisera människor. Samtidigt

som den sysselsätter människor så tvingar den sina medlemmar till att ta hänsyn till andra medlemmar samt de explicita reglerna som finns inom idrotten. På så vis lär de sig att acceptera och anpassa sig efter de värden och normer som finns inom idrotten. Precis som i ett samhälle.

7. Slutkommentar

Två dagar innan jag avslutade uppsatsen fick jag ett mail från min handledare Anita Dahlgren,. Hon skrev; ”Det finns en artikel på sociologens hemsida om integration, som du borde läsa och eventuellt referera till”. Artikeln handlar om Marianne Liedholm och Göran Lindberg som skrivit en rapport om integration, ”Linkworker-överbyggare, ett nödvändigt inslag i framgångsrika integrationsprojekt”. De förklarar något intressant och har en liknande poäng som jag. De skriver:

De viktigaste är att öppna kommunikationskanaler mellan myndigheter och medborgaren. En viktig förutsättning för att detta ska fungera är att det finnas en grundläggande **tillit** mellan de inblandade, t ex mellan nyinvandrade föräldrar och skolan eller mellan nyinvandrade och olika myndigheter.⁵¹

Linkworker eller överbyggare som författarna talar om är det jag kallar för eldsjäl. Marianne Liedholm och Göran Lindberg menar att ett integrationsprojekt inte kan fungera utan överbyggare dvs. eldsjäl.

⁵¹ http://www.sociologi.lu.se/artiklar/goran_marianne0412.php

8. Sammanfattning

I uppsatsen har jag försökt skapa en förståelse för två viktiga aspekter. Den första är vad vi bör veta om invandrarna. Den andre är vad som är viktigt för ett integrationsprojekt ska lyckas. Observera att dessa två frågor liknar min problemformulering och syfte, vilket också är meningen. Jag har kommit underfund med att det inte går beskriva några integrationsprojekt som absoluta modeller, integration är något som måste anpassas till rådande situation. Vad man kan beskriva däremot är nyckelfaktorer och arbetssätt som ska inkluderas i ett integrationsprojekt. I avsnitt 4.1-4.3 i min teoridel tar jag upp vad jag kallar för nyckelfaktorer, partipatorisk forskning i kapitel 4.4 är en nyckelfaktor och ett arbetssätt. Då jag märkte hur pass omfattande område integration var, fick jag omedelbart eliminera ca 60 % av de teorier som jag hade tänkt använda. De teorier jag valt att ha kvar tycker jag är bland de viktigaste att känna till och jag vill upplysa om dem i hopp om att det synsätt de representerar kan komma till nytta i samhället.

Människor som kommer från andra länder agerar eller beter sig efter andra handlingsregler än de som finns i det svenska samhället. Om vi ska integrera invandrare in i det svenska systemet, måste vi förstå vilket system de kommer ifrån. Detta för att kunna kartlägga likheter och olikheter som finns mellan i de olika systemen. Vi måste kunna förstå vilka referensramar och sociala fakta som har *producerat* invandraren. I uppsatsen har jag försökt visa detta med hjälp av Durkheims teorier. Allt man behöver, alla verktyg och kunskaper finns hos människorna som står inför ett socialt problem. Vad jag menar är att invandrarna besitter all den kunskap vi behöver för att förstå deras länders sociala fakta så att säga. Detta kan man ta del av via samtal med invandrarna, bara man är villig att lyssna på deras kunskaper och erfarenheter. Genom att etablera kommunikation med invandraren kommer vi att få kunskap ifrån deras sida samt ta del av deras erfarenheter. Invandraren kommer att känna sig betydelsefull och delaktig i förändringsprocessen. I kapitel ”5.3 Delaktighetens aspekter” behandlar jag tillit. Genom en kontinuitet av kommunikation och delaktighet kommer det att uppstå tillit. Detta är ett måste för att kunna uppnå integration.

I avsnitt 6.4 ”Eldsjälarna, värt att tänka på” förklarar jag precis som författarna Marianne Liedholm och Göran Lindberg förespråkade, att integrationsprojekt inte kan fungera utan överbryggare dvs. eldsjälarna. Det intressanta med min analys gällande eldsjälarna är de paradoxer som ibland följer med eldsjälarna. En eldsjäl kan bli utbränd och undergräva ett projekt. Vi har

också den auktoritära eldsjälens funktion, hur paradoxer uppstår samt hur de synliggör sig. Eldsjälar är nödvändiga i integrationsprojekt för genomförandet, de är länken mellan projekt och befolkning, dvs. linkwoker eller överbryggare.

Mitt bidrag i kapitel 4.2 "Idrottsliga aktiviteterets funktion" handlar främst om barnen. Genom idrott kan man enklast socialisera samt integrera barn. Problematiska barn kan också rehabiliteras med idrott. Dvs. om man ska få barnen att lägga av med droger och kriminalitet behöver man ta i med de s.k. hårdhandskarna. Kampsporter är enligt min mening idealet för tuffingar som tror sig vara "coola". I kampsporten bryter man ner tuffheten hos barnet. Efter det börjar han socialiseras genom de sociala relationer och förhållanden som finns inom sporten. Han blir så att säga påverkad av spelreglerna som reflekterar samhällets normer och värderingar. Particinatoriska forskningen är en viktig arbetsmetod. Med denna kommer man att göra invandraren delaktig i kunskapsproduktionen och han kommer att känna sig delaktig genom den kommunikativa kontinuiteten. Det är meningen att kunskapsproduktionen ska fånga in allas kunskaper och erfarenheter, precis som i demokratisk fostran. Allting jag vill förmedla är inte lätt att skriva ner i text, men jag har gjort så gott jag kan. Jag har även illustrerat med en bild (Bilaga 3) hur mina tankar skulle kunna se ut.

Källförteckning

Böcker

- Asplund, Johan** (1987) "Det sociala livets elementära former"
Bokförlaget Korpen, Göteborg
- Brante, Thomas & Fash, Eva** (1982) "Termer i sociologi, innebörd och sammanhang"
Liber förlag: Stockholm
- Brännberg, Tore** (1987) "Stenar istället för bröd- Överskridandets dilemma i sociala projekt" Floda: Zenon, Stockholm i "Projektets Paradoxer"
Sahlin, Ingrid (red) 1996 Lund: Studentlitteratur
- Coakley, Jay J.** (1998) "Sport in society - Issues & Controversies" (6th ed)
McGraw - Hill International editions: New York
- Durkheim, Emile** (1933) "The division of labor in society" Glencoe, Illinois: The Free Press
- Durkheim, Emile** (1978) "Sociologins metodregler" Korpen: Göteborg
- Elias, Norbert & Dunning, Eric** (1986) "Från riddarspel till fotbollscup" Atlantis: Stockholm
- Eriksen, Erik Oddvar** (1998) "Kommunikativt ledarskap. Om styrning av offentliga institutioner", Bokförlaget Daidalos AB, Göteborg
- Gurium Jaber F Holstein, James A** (1997) "The new language of qualitative method" University press, Oxford
- Holmer, Jan & Starrin, Bengt** (red) (2002) "Deltagarorienterad forskning" Lund: Studentlitteratur
- Hughes, John A. & Månsson, Sven-Axel** (1995) "Kvalitativ Sociologi" Lund: Studentlitteratur
- Järnegren, Anders & Roos, Hans-Edvard** (2005) "Participatorisk Kunskapsutveckling" Artikelsamling Soc 9
Lund. Kap.1 Elden, Max 1983, Democratization and Participative Research in Developing Local Theory". Journal of Occupational Behaviour. Vol 4. pp. 21-33
- Kvale, Steiner** (1997) "Den kvalitativa forskningsintervjun" Lund: Studentlitteratur
- May, Tim** (2001) "Samhällsvetenskaplig forskning" Lund: Studentlitteratur
- Månsson, Sven-Axel** (2002) " Interaktionistiska perspektiv på studiet av sociala problem – processer, karriär och vändpunkter" i Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red) 2002 "Perspektiv på sociala problem"
Natur och Kultur, Falköping

- Ritzer, George** (2000) "Sociological Theory" (5th ed)
McGraw - Hill International editions: New York
- Rosengren, Karl Erik & Arvidsson, Peter** (2002) "Sociologisk metodik", Liber AB upplaga 5, Malmö
- Sjöberg, Katarina** (red) (2003) "Mer än kalla fakta. Kvalitativ forskning i praktiken"
Lund: Studentlitteratur
- Solomin, Nina** (2001) "Ok, Amen" Wahlström och Widstrand, Stockholm
- Svensk skolordlista** (1992) Svenska Akademin, Svenska språknämnden och Norstedts förlag. Almqvist & Wiksell Tryckeri, Uppsala
- Whyte, William Foote** (ed.) (1991) "Participatory Action Research." Sage Publications, London.
- Zäll, Fabian** (2001) "Jobb i stället för bidrag –Farummodellen i svenska kommuner" Elanders Got AB, Stockholm

Internet

- Områdesfakta - Herrgården** (2004) <http://www.malmo.se/download/18.8d0a111047d542adf800072/190.Herrg%C3%A5rden.pdf>
- Liedholm, Marianne & Lindberg, Göran** (2005) http://www.sociologi.lu.se/artiklar/goran_marianne0412.php

Avhandlingar, Uppsatser och Rapporter

- Cars, Göran & Martinson, Lina** (2001) "Arbete i Örtagården. En fallstudie om MKB:s jobsatsningar" KTH – avdelningen för samhällsbyggnad
- Integrationsverkets rapportserie 05** (2002) "På rätt väg? Slutrapport från den nationella utvärderingen av storstadssatsningen."
- Isik, B
Lang, D
Jelesin, T
Löfstrand, M
Rosvall, A** (2004) "En kvalitativ studie av en kampsportsmiljö"
Sociologiska Institutionen, Soc215, Lund
- Popoola, Margareta** (1998) "Det sociala spelet om Romano Platso"
Sociologiska institutionen, Lund
- Popoola, Margareta** (1999) "Trångt i Herrgårdsmiljön. Rapport om trångboddhet på Herrgården" IMER:s forskningsrapportserie: 1,
Malmö Högskola

- Popoola, Margareta** (2002) "Integration, en samtidsspegling"
Edita Norstedts tryckeri, Stockholm
- Ristilammi, Per-Markku** (1994) "Rosengård och den svarta poesin" Bokförlaget Brutus
Östling, Stockholm
- Roos, H-E** (1988) "Vad hände i Kroksbäck? En bok om samhällsarbete
Rundvall, H och aktionsforskning" Rapport 1988:2, Kålleröd
Dalholm, E
Alexandersson, G
Swedner, H
Werner, B

Bilaga 1

Ämnesområde för Intervju!

- Förebilder, vilka ser barnen som förebilder? Sportsliga eller andra? Vem vill de efterlikna? Varför?
- Arbetslöshet, vad anser barn om att deras föräldrar e arbetslösa? Hur känner de sig inför sådant?
- Kulturella aktiviteter, musik, teater, drama, dans? Vad skulle de tycka om för ngt?
- Vad vill du göra om 5 år?
- Trång boendets effekt? Hur många pers bor de i lägenheten, hur skulle de vilja bo, vad tycker de om sin situation just nu?
- Umgänget, Vad tycker du om dina kompisar? Fråga lite om kompisarnas inflytande...vad och vem vill de efterlikna?
- Kriminalitet etc. Orsakar de mycket problem eller hyss? Vad är deras attityd och inställning till detta?
- Umgås de med äldre umgänge, i så fall varför?
- Vad vill de bli när de blir stora?
- Varför kommer de till fritidsgården? Vad skulle de göra om de inte kom hit?
- Vad anser de om droger etc.

Bilaga 2

Problem trots storstadssatsning

Rosengård är Zlatan-land. I denna förort till Malmö växte fotbollsstjärnan upp.

Rosengård är också för många synonymt med problem, kriminalitet och utanförskap.

Malmö och Rosengård har den senaste tiden drabbats av en rad grova våldsdåd och vandalisering. I Rosengård krossades i somras 600 fönsterrutor till ett värde av 1 miljon kronor. Sommarens våldsamheter kulminerade med mordet på idrottsledaren Sedat Haxihu.

- Han försökte avstyra ett bråk och blev knivhuggen, berättar hans vän Marjan Egumenovski.

Var tredje invånare under 15

I Rosengård talas 90 olika språk. Här är var tredje invånare under 15 år. Mer än varannan elev lämnar grundskolan utan godkänt i kärnämnen.

Och arbetslösheten i stadsdelen är hög. Andreas Konstantinides (s), ordförande i stadsdelsfullmäktige i Rosengård, anser att Rosengård främst har problem med arbetslöshet, trångboddhet och en för stor koncentration av nyanlända.

- Vi måste slussa människor någon annanstans så att vi får tid att hjälpa dom som redan finns här att integreras. Bara i området Herrgården är arbetslösheten 80 procent, säger han.

440 miljoner i storstadspengar

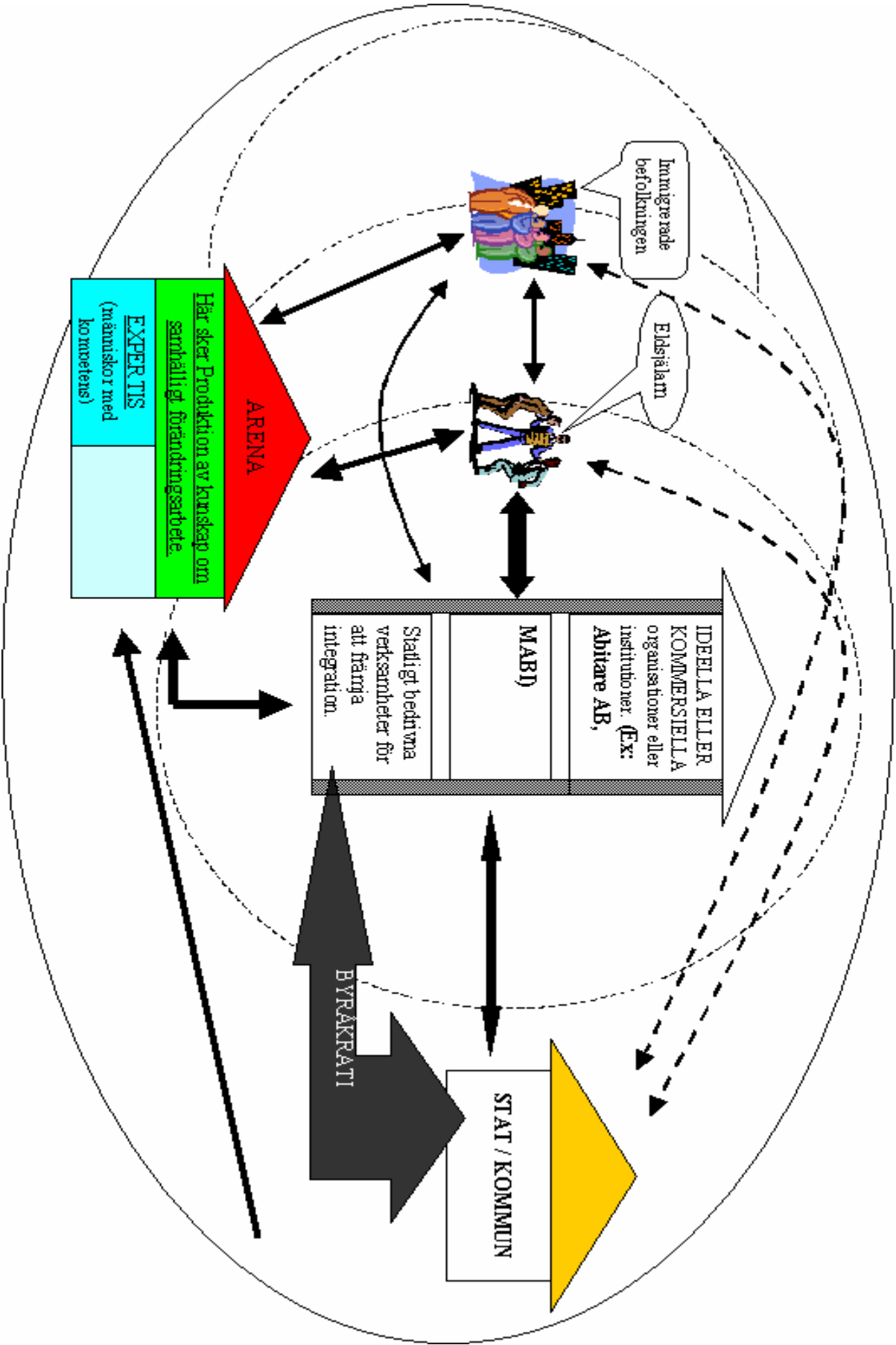
Malmö är en av de städer som ingår i den sk Storstadssatningen. Sedan 1999 har kommunen fått 440 miljoner kronor, med enda villkoret att pengarna ska främja integration och motverka segregering.

Integrationsminister Mona Sahlin anser att staten försökt stödja Malmö, men att trycket på kommunen varit för stort. I höst väntas regeringen komma med ett nytt förslag som begränsar asylsökandes möjligheter att bosätta sig var dom vill.

- Regeln måste vara att man ska bo där man kan få arbete, säger Mona Sahlin.

Reportrar: Jenny Lööf och Andreas Gleisner

<http://svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=18913&a=249363>

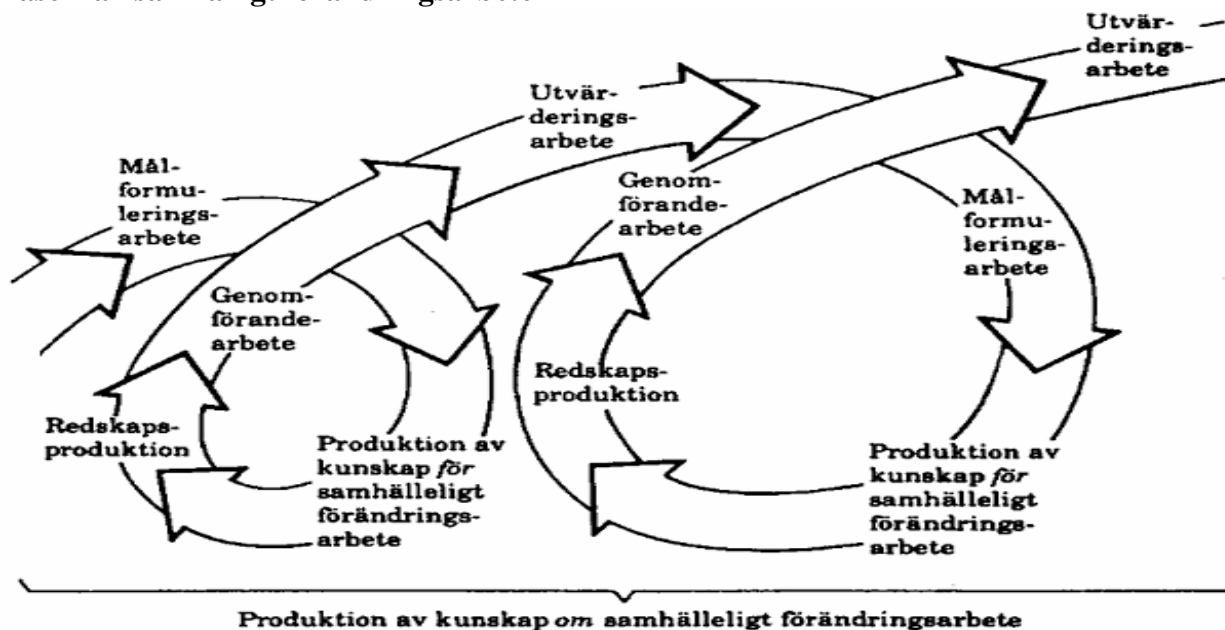

Förslag till arbetsmetod

Pragmatisk inriktningsmodell – PKU Spiral

Här vill jag presentera en såkallad pragmatisk inriktningsmodell, den participatoriska kunskapsutvecklings spiralen som ett förslag till arbetsmetod eller tillvägagångssätt.

Faserna i samhälligt förändringsarbete⁵²

Jag citerar:

”1.) Målformuleringsarbetet består i att på grundval av en noggrann analys av relevanta individers och grupperns behov, anspråk och faktiska levnadsnivå försöka beskriva vilket eller vilka mål (= framtida tillstånd), som man vill försöka förverkliga genom det förändringsarbete som man förbereder sig för. Genom detta arbete blir man varse klyftan mellan det som existerar och det man vill åstadkomma. Man ser klyftan och kan beskriva den. Först då kan problemet formuleras. Målformuleringsarbetet är alltså nära förknippat med ett därmed sammanhängande problemformuleringsarbete.

Självfallet måste man i detta mål- och problemformuleringsarbete utgå både från lättillgänglig men ändå betydelsefull vardagskunskap och från tillgängliga resultat av en mera organiserad kunskapsproduktion. Till målformuleringsarbetet i vid mening hör både att ange det mål (= de

⁵² Vad hände i Kroksbäck 1988:77ff

Dessa faser i samhälligt förändringsarbete är resultatet av aktionsforskning som tillämpades på ett samhällsarbete i Kroksbäck av författarna till boken. Forskningstraditionen hade inte legitimitet på den tiden och fick läggas ner på fastighetsägarnas begäran då deras kunder var de forskade. Denna arbetsmetod är situationsberoende och kräver expertiskunskaper inom området för att kunna tolka och tillämpa modellen.

framtida tillstånd), som man vill uppnå, och de normer (= handlingsregler), som man anser att de agerande grupperna och individerna skall rätta sig efter i förändringsarbetet.”

De fortsätter:

”2.) Kunskapsproduktionen är inte någon exklusiv aktivitet, som enbart väl utbildade forskare kan ägna sig åt. Mycket av den kunskap som vi behöver i förändringsarbetet producerar vi till vardags som ett naturligt led i våra dagliga aktiviteter på vår arbetsplats, i vår boendemiljö och i vårt fritidsliv. Men det är samtidigt uppenbart att vissa typer av kunskap endast kan produceras av personer, som har grundliga kunskaper om en rad komplicerade datainsamlings- och analysmetoder och som har skaffat sig en god överblick över redan tillgänglig kunskap. I många fall är det uppenbart att förverkligandet av ett visst mål kräver tillgång till kunskaper som inte omedelbart finns till hands. Detta behov kan ofta fyllas genom insamling och systematisk dokumentation av redan existerande kunskap. Men ofta kräver genomförandet av ett förändringsarbete produktion av ny kunskap.”

Vidare sägs:

”3.) Redskaps- och verktygsproduktionen består i att utveckla *metoder* för att styra eller ingripa i de sociala processer, som från nuläget kan länkas in i ett eftersträvat framtida tillstånd. Uttrycken redskap och verktyg kan kanske vilseleda genom att de i sin vardagssyftning har en mycket konkret innebörd. Dessa ord syftar både på enkla råd och anvisningar, på vardagsverktyg (som spadar och hackor), på arbetsplaner och behandlingsplaner inom individ- och familjeorienterat förändringsarbete, på kommunala och statliga budgetar och på avancerade produktionssystem och hypersnabba datorer av IT generationen.”

En mycket viktig del är genomförandet:

”4.) Genomförandearbetet är i regel den tyngsta och mest tidskrävande delen av förändringsarbetet. Trögheten är stor i de flesta samhällsliga system, och de resurser som står till buds för genomförandet av förändringar är ofta otillräckliga. Det gäller ofta att övervinna ett organiserat motstånd mot förändringsarbete hos grupper och individer, som betraktar förändringar av "status quo" (nuläget) som ett hot mot deras intressen. Till de komplicerande faktorerna i genomförandearbetet hör också ofta uppkomsten av en rad icke förutsedda negativa bieffekter och eftereffekter.”

Till sist:

”5.) Utvärderingsarbetet kan bedrivas både på en praktisk vardagsnivå och med hjälp av resurskrävande och sofistikerade metoder, som kräver goda kunskaper om hur olika sociala system (individer, institutioner, samhällen) fungerar vid förändringar.”

Ett problem med den pragmatiska inriktningsmodellen sägs vara de motarbetande krafterna såsom resurser, hierarki, byråkrati, maktavare, kontroll etc. Det är svårt att ta hänsyn till oförutsägbara problem som kan uppstå. Istället kan man försöka bearbeta dessa när de uppstår genom ytterligare en kunskapsproduktion.